

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemani:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo) telefon št. 34.

Izjava vsak dan sveder izvenredne nedelje in praznike.

Inserti veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti i. t. d. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Mir na severnem bojišču. — Ljuti angleško-nemški boji. — Pred novimi operacijami proti Dardanelam.

MIR NA SEVERNEM BOJIŠČU.

Dunaj, 19. aprila. (Kor. urad.) Uradno se razglša dne 19. aprila opoldne:

Na ruskem Poljskem in v zapadni Galiciji ni nikakih posebnih dogodkov.

Na karpatski fronti vlada mir. Le v Gozdih Karpatih so se vršili neznatni boji, v katerih smo vjeli 197 mož.

V južnozahodni Galiciji in v Bukovini posamezni artiljerijski boji. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEIZREMEMEN POLOŽAJ NA NEMŠKEM VZHODNEM BOJIŠČU.

Berlin, 19. aprila. (Kor. urad.) Wolfow urad poroča: Veliki glavni stan 19. aprila:

Vzhodno bojišče: Položaj je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusko uradno poročilo

z dne 16. aprila pravi:

V Karpatih so se naše čete neopazeno približale z žico zavarovanim sovražnim okopom pri Telepovcih in Zelö. Vdrle so v okope ter se po kratkem bajonetnem boju polastile dveh važnih višin. Sovražnik je poslal rezerve, da izvrši protinapad. Boj še traja.

V smeri na Roztoke je sovražnik iz vasi Oroszpatak brezuspešno napadel višine, zasedene od naših čet.

Dne 14. aprila smo zavrili sovražni napad v smeri na Stryi. Ojačenja, ki so dospela v razne odseke karpatske fronte, poročajo, da so ceste vsled tega, ker kopni sneg in so vode narasle, povsod v slabem stanju.

Na ostali fronti ničesar posebnega.

Iz ruskih poročil.

Poročevalec »Daily Maila« v Petrogradu poroča: Iz dejstva, da ni poročil z ruske fronte, ne gre sklepati, da so se operacije ustavile. Nasprotno so dosegle operacije višek važnosti. V interesu strateških dogodkov se zdi vrhovnemu poveljniku boljše, omejiti poročila na najmanjši obseg.

»Novoje Vremja« poroča, kakor pišejo iz Krakova, da so ruski gardni polki na Poljskem izgubili skoro vse častnike. Vs ruski časopisi se bavijo z vprašanjem mira.

Vesti o boleznih velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

»Grazer Volksblatt« poroča preko Kopenhagena: Vesti o boleznih velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča niso resnične. Res je le, da je ruski generalisimus vsled vojnih naporov jako izmučen, vendar pa ne namerava odločiti vrhovnega poveljništva. Tudi govorice o atentatu, ki bi ga naj bil izvršil nanj general Renenkamp (po drugi verziji general Sievers), so le govorice, ki morda izvirajo iz dejstva, da je ruski generalisimus proti nekaterim generalom jako ostro nastopil ter jih končno odstavil. Pripoveduje se tudi, da raz-

merje med Nikolajem Nikolajevičem in carjem ni baš dobro, ker se car baje boji, da ga bo stric — pregnal s prestola.

Nasproti zadržilom, da je ruski vrhovni poveljnik Nikolajevič, zdrav, trdi graška »Tagespost« v brzojavki iz Berlina, da se ventilira vprašanje, ali naj težko bolni veliki knez ne odloži vrhovnega vodstva ruske armade. Že od januarja je baje prevzel večino dela velikega kneza general Danilov, ki je od takrat pravzaprav glavni vodja ruske armade. Veliki knez je torej samo imenoma vrhovni poveljnik in naj to tudi ostane naprej.

General Kuropatkin.

»Nationalzeitung« poroča z ruske meje: General Kuropatkin, ki je živel nekaj časa v Petrogradu, je prošil carja, da ga zopet postavi v armado. Kmalu je dobil pismo velikega kneza Nikolajeviča, ki mu naznanja, da je Rusija, žal, primorala, odreči si pomoč vojaškega znanja Kuropatkinovega. General, ki je tudi sicer zelo odjuden, se je nato takoj odpeljal na svoje posestvo v guberniji Ivan-gorod.

BOJI V KARPATIH.

Uradna poročila prinašajo zopet ugodne vesti s fronte v Karpatih. Večjega, ali celo odločilnega pomena ti uspehi naših čet sicer nimajo, pač pa kažejo ti uspehi, da smemo pričakovati, da bodo naši potisnili pologoma Ruse nazaj preko glavnih grebenov.

Ruski napadi, ki so jih izvršili z vso silo med prelazom Uzsok in Slawskim, so se razbili na odpor naših čet in po teh bojih je zavladal na karpatskem bojišču mir.

Inozemski listi poročajo o pregrupaciji ruskih čet za sedanjbo bojno fronto. V sedanjji vojni smo slišali vedno, da je bilo pregrupiranje čet zvezano z opustitvijo gotov. pozicij. Teza v Karpatih ne smemo pričakovati. Zelo dvomljivo pa je, ali razpolagajo Rusi za svojo fronto s tako velikimi rezervami, da si morejo fronto ojačiti. Drugače si za sedaj te pregrupacije ne smemo razlagati,

ker ni še nobenih znakov, da bi sila njih napada popuščala. O ruskih rezervah za fronto ne vemo drugega, kakor da Rusom človeškega materiala sicer ne primanjkuje, pač pa jim občutno primanjkuje vojnega materiala.

Kakor poroča »Az Est«, so se vršili v četrtek in petek pri Uzsoku ljuti topovski boji. Rusi se poslužujejo tam nove vrste projektilov, posebnih šrapnelov baje japonskega izvora.

Zopet kozaki.

»Az Est« piše iz Ungvara: Istčasno, ko je začel kopneti sneg, so se pojavili tudi zopet donski kozaki, ki jih uporablja sovražnik predvsem za patrulje in poizvedovanje. V skalnatem gorovju Karpatov pa ne morejo uspešno delovati. Večinoma jih naši vjamejo.

Major Morath o naši armadi v Karpatih.

Znani major Morath je pred dnevi predaval o avstro - ogrskih in nemških četah v Karpatih. Razvijal je živo sliko o delovanju obeh armad ter naglašal zvesto sodelovanje avstro - ogrskih in nemških čet ter nemajno vztrajnost avstro - ogrske armade v boju za skupni cilj, dasiravno ima ravno avstro - ogrska armada težavnejšo nalogo v tej vojni.

Švicarski vojaški delegat pride v Karpate.

Bern, 19. aprila. (Kor. ur.) Kot odposlanec švicarske armade odide prihodnje dni polkovnik - brigadir Bridler k avstro - ogrski armadi na karpatski fronti, da bo študiral gorsko vojno.

Karpati — grob ruske armade.

Iz Stockholma prinaša graška »Tagespost« to - le poročilo: Bitka v Karpatih se odlikuje z nezasišanim sipanjem človeškega materiala na ruski strani. Izgube, ki jih je ruska armada utrpela tam med svojimi tremi velikimi ofenzivami, dosegajo višino, ki se zdi neverjetna in ki jih mo-

re nositi le država s 150 milijoni ljudi, kakršna je Rusija. Že izgube pri obleganju Przemysla so bile neobičajno velike, izgube v karpatski bitki pa presegajo vse, kar si moremo predstavljati, ne glede niti na vjetnike, ki sta jih zaveznika tam dobila in katero število že daleč presega 100.000.

Resnične izgube na mrtvih in ranjenih cenijo angleški in francoski listi na okroglo pol milijona. Že prva ruska ofenziva v Karpatih, ki se je pričela novembra, je imela za posledico, izgubo več kakor 150.000 mož, ker so hoteli Rusi z vso silo premagati avstro - ogrsko armado in prebiti njih črte. Vsi ti poskusi so se razbili na železnem odporu avstro - ogrske armade, dasiravno je pošiljala rusko armadno vodstvo neprestano nove armadne zbornice proti avstro - ogrskim črtam kot nadomestilo za padle. Brez ozira na izgube ljudi naj bi se bilo poskusilo tu prodreti, ker se je zdelo to za zmago potrebno.

Nezaslišane izgube, ki jih je utrpela Rusija pri prvi ofenzivi, so jo prisilile, ofenzivo meseca decembra ustaviti in armado nanovo organizirati. Dejstvo samo, da je trajalo tedne, predno so mogli Rusi zopet preiti v novo ofenzivo, govori za velikanske izgube. O Božiču so bili Rusi zopet tako daleč, da so mogli pričeti z novo ofenzivo. Tekom petih tednov so se vrgli v osmih ali desetih vrstah proti avstrijski in nemški armadi, pri čemer so zasledovali isti cilj, kakor pri prvi ofenzivi: toda tudi ta napad je bil brezuspešen. Blazno tratenje človeškega materiala se je nadaljevalo, armadni zbor je prihajal za armadnim zborom in gore mrtvih so se kupile pred avstrijskimi pozicijami. Začetkom februarja je bila zopet tudi ta silna ruska vojska tako skopnela, da se je morala umakniti. Rezultat druge ruske ofenzive je bil glasom poročila angleških listov, izguba 200.000 mož.

Tretja ofenziva se je pričela, ko so Rusi napolnili močno zredene vrste z novimi možmi. Od prvih dni marca do sedaj so bile ruske izgube prav velike, od dne do dne je raslo število vjetih, tako da so presegale ruske izgube tekom marca več kakor eno milijono mož.

Blonay je bil zgrajen na griču. Iz prostorne terase, nad katero se je dvigalo močno masivno zidovje, si obhladal celo dolino in v zelenjem poraščenih bregovi so vodili v prekrasen park. Navzlic strogemu slogu in notranjim okraskom, ni grad izgledal niti mrzlo niti osorno. Njegovi glavni fasadi sta ležali proti vzhodu in zahodu. Imel je v svojih obsežnih prostorih toliko sonca in luči, da so slike na tapetah napravljale vtisk, kakor da se smejejo in da se je stara hrastova oprava svetila. Med Jacquesovimi predniki nisi našel samo vojakov, ampak tudi zgodovinarje, učenjake in pesnike. Ti so zapustili orožje in druge bojne trofeje, ti so obogatili knjižnico in nakupili umetnin. In ta blesteči duh, to plemenito srce d'Anguilhonov je vdahnilo njihovu domu neko gorkoto in prisrčnost, ki je napravila na Annie prijeten vtisk.

(Dalej prihodnje.)

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Daje.)

VIII.

Marki d'Anguilhon nikakor ni nameraval uporabljati svojega premoženja v svrhu, da se kosa v razkošnosti z bankirji, industrijalci in pustolovci. Kakor večina aristokratov, se je tudi on hudoval na Pariz. Po njegovem mnenju naj bi plemstvo, uničeno v imenu idej humanitete, obrnilo to orožje proti svojim sovražnikom, živelo, kolikor je mogoče na svojih gradovih, pridobilo svoja zemljišča nazaj, podpiralo poljedelstvo in pomagalo kmečkemu prebivalstvu; z eno besedo, plemstvo naj z dejanji uresniči tista glasovita načela, katera je meščanski stan, ki je hotel edinole obogateti, samo razglasil. Hotel jim je dati vzgled. S privoljenjem svoje žene je odredil, da naj se njegova hiša v Parizu vodi v skromnih mejah, dočim je Blonay hotel dovoliti njegov nekdanji sijaj.

Že v prvih časih viteštva so si d'Anguilhoni zgradili svoje gnezdo na griču bourbonske grofije, eno uro od Moulinsa in njihov grad je slovel

kot eden najlepših francoskih gradov.

Vest, da se povrnejo nekdanji gospodje, je v celem okolišju povzročila splošno veselje. Ime d'Anguilhonovo je bilo zapleteno v vse pripovedke in povesti, ki so krožile ob večerih. Leta 1789. so zakupniki branili grad pred revolucionarji. Jacquesov stari oče je rešil dva otroka iz goreče kmečke hiše. Ob vseh epidemijah so grajski gospodje postavljali sebe v nevarnost in se ob posteljah bolnikov horili proti njihovu zalezovanju. Še sedaj je markiza vsako zimo pošiljala gorkih oblek in toliko denarja, kolikor ga je mogla pogrešati, za Blonayske uboge. In kmetje, ki so imeli v Parizu opraviti, so prihajali, da pozdravijo »svojo gospo«. Sprejela jih je dobrohotno in jim vselej v skromni kuhinji v rue de Bellechasse postregla s tečnim jedilom. Vsem tem okolnostim so d'Anguilhoni imeli zahvaliti popularnost, katere niti politika, niti pokvarjenost nista mogla zmanjšati. V mnogih hišah so še zanje molili in, če je župnik oznanil mašo-obletnico za umrlega člana njihove rodbine, so smatrali za svojo dolžnost, da se je udeležijo. Sicer je pa kmet po naravi konservativec. Ne ljubi meščana, ker je njemu nasproti ali preveč prijazen, ali pa preponosen. Ker sam premoženje le počasi zbira, ne veruje, da so nova bogastva poštenim potom pridobljena. In odkar se ne boji desetine in robote, s katerimi so ga prej strašili, mu je ljubše, če v gradu stanuje stara plemenitaška rodbina.

kakor kak parvenu, ki je zanj »pripeteneec«.

Kakor hitro se je Jacques povrnil v Pariz, je izročil Blonay rokam spretnega arhitekta. Delali so tam noč in dan in vse je bilo pripravljeno za prvo polovico junija. Župnik je markiza nujno prošil, naj določi svoj povratek na dan patrocinija, da ga morejo dostojno proslaviti, ne da jeze župana.

Šestnajstega junija — bilo je krasno vreme — je Jacques s svojo ženo in materjo dospel v Moulins. Ustavili so se v hotelu, da zajtrkujejo, potem so vstopili v kočijo, v katero sta bila vprežena dva krasna konja.

Pot iz Moulinsa v Blonay poteka ob pobočju zelenega gričevja in se polagoma dviga nad dolino. Annie ni prav nič prišla na misel občudovati lep razgled, ki se ji je odpiral ob desni, iskala je grad.

— Kje je, kje je vendar? je vpraševala nestrno kakor otrok.

— Glej ga! je naenkrat vzkliknil Jacques.

In kakor da je tem besedam lastna magična sila, v daljavi si zagledal močno maso, ponosne obrise gradu iz XV. stoletja s koničastimi stolpi.

— Kaj ne? je del marki in s ponosom motril svoj rodni grad.

Kakor hitro je bil oznanjen prihod, se je dvignila nad gradom zastava z grbom d'Anguilhonov nato še zastava Združenih držav. Tedaj je Annie od veselja kriknila.

— O, Jacques, hvala ti! je dela vsa žareča od veselja.

— Želim, da se dobro počutiš pri meni, moja mala Yankee, je odvrnil Jacques smeje.

V trenutku, ko je dospela grajska gospoda do slavloloka, postavljene pred vasio, so mogočno zadoneli zvonovi, zagromeli so topi in glasni klici so se razlegali. Jacques je pozdravil s tisto kraljevsko dobrohotnostjo in s tistim obenem ljubeznjivim in ponosnim obrazom, ki je bil tako zapeljiv. On in mati sta bila zelo ginljiva. Annie samo vzradoščena. Prvič je bilo, da je doživela ovacijo in prav lepo se ji je zdelo. Obžalovala je le to, da njena mati, Klara in ves New York ni mogel videti tega zmagovalnega vhoda. Voz se je ustavil pred cerkvijo. Določeno je bilo, da se gospoda udeležijo slovesne božje službe. Župnik jih je prišel sprejeti in jih popeljal k njihovim sedežem, k sedežem, ki so bili dvajset let prazni. Na nevarnost, da ga odstavijo, je gospod Nambride zapel Te Deum in s prižnice v kratkih besedah pozdravil blonayskega gospoda. Gospa d'Anguilhon je ponudila blagoslovljenega kruha ne samo gostom, ampak celi, na trgu zbrani množici. Pri odhodu iz cerkve sta dve učenki sester Ozna, njenja vročili markizi in njeni sinah dva prekrasna šopka domačih cvetic in sto glasov je klicalo: »Živel gospod marki! Živela gospa markiza!« in tudi: »Živela Amerika!« Ta dobromišljeni krik je užalil Annie; zdelo se ji je, kakor da je ne smatrajo

kor 100.00 mož. Zato se da razumeti, konča stockholmski list, da pomeni karpatska bitka grob ruske armade.

Posledice ruskega neuspeha v Karpatih.

»Münchener Neueste Nachrichten« priobčujejo oficijozen članek z Dunaja, ki predvsem konstatira popoln neuspeh ruske ofenzive v Karpatih. Rusija ima na karpatski fronti kaka dva milijona vojakov, toda vsa ljuta ruska ofenziva ni mogla doseči drugega, kakor da so ostale ruske čete tam, kjer so se nahajale na začetku. Pač pa so vsled sijajnega odpora avstrijske in nemške armade skrajno izmučene in za nadaljne akcije manj sposobne, zlasti tudi, ker jim očividno primanjkuje vojnega materiala in je artiljerija sedaj slabša kakor naša. Rusko armadno vodstvo je hotelo očividno prodreti na ogrske planjave ter na ta način izzvati odločilen preobrat v vojnem položaju. To se ni posrečilo. Računati pa moramo z možnostjo, da bodo Rusi svoje napade na karpatsko fronto obnovili. Vsekakor smemo z zadovoljstvom zreti na dosedanj potek karpatske bitke.

Politične konsekvence našega uspeha v Karpatih obstojajo predvsem v tem, da zajezenje ruskega napada gotovo ne bo ostalo brez utisa na razpoloženje v gotovih nevtralnih državah. Na drugi strani pa se moramo varovati pred precenjenjem vojaških in političnih konsekvenc in ne smemo sklepati, da se pripravlja izprememba v splošnem položaju, ki bi mogla kazati pot k mirovnim pogajanjem. Kakor sodojijo poznavalci razmer, še nismo tako daleč. Pomen karpatske bitke moramo ceniti tako in ne višje, kakor pomen onih znamenj, ki se pojavljajo v gotovih izrazih javnega razpoloženja na Francoskem, v Ameriki, celo v Rusiji, ali pa v res dobri misliji papeževih željah za mir. Gotovo je potrebno, da registriramo ta znamenja kot sistematična, toda napadno bi bilo navezovati nanje dalekosežne smeje nade.

Ruska sodba o bojih v Karpatih.

»Nationalzeitung« posnema po listu »Golos Moskvi« poročilo o dogodkih na fronti ob reki Narev: V celoti so se pretvorili boji ob Bobru, Narevi in Njemnu v pozicijske boje. Nemci silno utrjujejo svoje pozicije. Tudi ruske čete grade močne poljske utrdbe. Posamezne bitke se omejujejo na boje saperjev. Tudi boji patrulj so zelo številni. O velikih operacijah v teh pokrajinah nekaj časa ne bo govora, ker se je težišče orjaške borbe preneslo v Karpate. Odločitev more pasti in bo padla samo tu.

O izidu bojev v Karpatih sodi isti list v drugem članku ne preveč optimistično. Vojaški kritik tega lista misli, da bo prav težko mogoče, z rusko ofenzivo prodreti na Ogrsko. Brez dvoma sta zaveznika uporabila svoje dobro železniško omrežje za to, da sta koncentrirala močne čete v Karpatih. Strategično važne ceste, ki vodijo v notranjost Ogrske, so, od avstro-ogrskih čet tako močno utrjene, da bi bil naskok na te resnične forte mogoč le z velikanskimi žrtvami.

Sicer pa je upravičeno, misliti, da imata zaveznika še močne rezerve v drugih, dobro pripravljenih pozicijah in da bi se ruske čete pri nadaljnjih napadih popolnoma izčrpale. Pri presojanju vojnega položaja se bolj in bolj vsiljuje prepričanje, da bi bilo morda le boljše, operacije preložit bližje trdnim zadnjim zvezam. Dozdeva se, da Karpati ne dajo ruskemu orožju, da bi prišlo prav do veljave. Strategično umikanje še dolgo ni poraz, marveč priprava za končno zmago.

Ruski vojni načrt.

Poročevalec pariškega »Journala« poroča svojemu listu iz Varšave, da so načrti ruskega generalnega štaba zelo temni in zagonetni. Glede odločilnega boja nikakor ni gotovo, da se ne bodo vršili strašni spopadi kje drugod, dasiravno govori sedaj ves svet o bojih v Karpatih. Če mnogokateri zatrjuje, da gre pot v Berlin preko Budimpešte in Dunaja, pa zatrjujejo druge izkušene osebe, da je zavzetje Berlina edina stvar, ki pride resno v poštev, da je glavni sovražnik enkrat strt. Ruska armada ima svoje desno krilo v vzhodni Prusiji, levo krilo v Karpatih, centrum pa na Poljskem. Treba je počakati, kaj bo storil ta centrum. Naj se pa zgodi karkoli, verjetno je, da bo pozornost več kakor enkrat obrnjena na znano črto Thorn - Krakov. Mnogo prezgodaj bi bilo, trditi apodiktčno, da se mora ruska glavna vojna sila za nekaj časa odvrniti od te črte in obrniti proti ogrskim železnicam. Gotovo je, da je treba za vse še mnogo trdnosti in potrpežljivosti. Dobro je, če ne računamo pre-

več s prorokovanji in če ne izgubimo zaupanja v moč čet.

IZ GALICIJE IN BUKOVINE.

»A Nap« poroča iz Dornavatre: V bližini avstrijsko-rusko-romunske meje so se vršili v soboto manjši boji, v katerih je imela artiljerija glavno nalogo. Važnejših dogodkov ni bilo. Manjši ruski oddelki so skušali priti preko Dnjestra ter so izražljali ovinke te reke, naša artiljerija pa jih je prisilila, da so se umaknili. V južno-vzhodni Galiciji in Bukovini vlada v splošnem mir. Naše čete utrjujejo zopet zasedene pokrajine.

Iz Črnovca poročajo: Rusi so se priplazili v nedeljo ponoči na desni breg Pruta. Naše čete, ki so bile opazile, kako se sovražnik bliža, so ga pustile tik do brega, potem pa so začele neusmiljeno streljati s strojnimi puškami. Strašne so bile izgube sovražnika. Boj je trajal od 11. ponoči do 3. jutraj. Tekom dneva so metali ruski letalci bombe, toda brez uspeha. Strojne puške so letalce pregnale. Z gozdnatih vrhov ob meji je bilo slišati v nedeljo močno grmenje topov.

S. Poljske.

Iz Piotrkova poročajo: Tukajšnji korespondent krakovskega lista »Czas« poroča svojemu listu: Polkovnik Turnau, šef piotrkovskega c. kr. okrožnega poveljstva, je ukazal vsem občinskim predstojnikom svojega okraja, da sta ruski jezik in ruska pisava v šoli prepovedana. Tudi v uradih in v javnem življenju je rusčina prepovedana. Prošnje se smejo vlagati le v nemškem in poljskem jeziku. Uradni jezik pri občinih in občinskih sodiščih sme biti le eden od teh dveh jezikov. Sedanja občinska sodišča obstojajo v njihovi sedanjih sestavi naprej. Razglasi na ljudstvo morajo biti dvojezični, najvišji ukazi na občinske urade pa v poljskem jeziku. Uradno glasilo v Piotrkovu izhaja samo v poljskem jeziku. Mesti Noworadomsk in Piotrkov imata magistrata, ki ju vodi ali župan ali pa kak predsednik. Armadno etapno vodstvo je v teritoriju samostana Jasnağora v Čenstohovu vpostavilo posebno avstrijsko vodstvo, ki ga vodi okrajni komisar Polczynski. Vodja armadnega etapnega poveljstva kot dejelnega urada je feldmaršallajntant Hesele, ki mu je pridružen neki podpolkovnik generalnega štaba.

ANGLEŠKO - FRANCOSKA OFENZIVA NA NAŠI JUŽNI MEJI?

Berolin, 19. aprila. »Berliner Zeitung am Mittag« javlja iz Rima: »Giornale d'Italia« naznanja nove vojaške operacije trojnega sporazuma proti Avstriji. Anglija in Francija sta spoznali, da je nemogoče, predreti zapadno nemško fronto in da je mogoče izzvati odločitev le na ta način, da se zagrabi centralni državni na drugem mestu. Zato se hočeta zaveznika v Flandriji omejiti na defenzivo ter poslati francoske in angleške čete preko Črne gore in Srbije na južne avstrijske meje, odkoder se naj bi pričela nova ofenziva s končnim ciljem združenje Francozov in Angležev z Rusi, ki bi naj prodirali s severa. Istočasno naj bi se izvršil tudi nov obsežen zasnovan napad na morju. (»Grazer Tagblatt«.)

LJUTI ANGLEŠKO-NEMŠKI BOJI. — PONESREČENI FRANCOSKI NAPADI. — IZMIŠLJENE VESTI O FRANCOSKO - ANGLEŠKIH ZMAGAH.

Berolin, 19. aprila. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 19. aprila:

Zapadno bojišče:

Južnovzhodno od Ypresa smo pregnali Angleže iz nekaterih manjših delov naše pozicije, ki so se nahajali še v njihovih rokah. S silnimi napadi ob železnici Ypres Conines so poskusili včeraj zvečer znova zavzeti postojanko na višini. Napad se je ponesrečil in sovražnik je imel težke izgube.

Pri Ingelmünsteru smo prisilili francoskega poročnika - avijatika Garrota, da se je spustil na zemljo, ter smo ga vjeli.

Med Maso in Mozelo je potekel dan med artiljerijskim bojem. Slaboten pokus Francozov, napasti našo pozicijo pri Combresu, smo z našim ognjem vdušili v kail.

V Vogezih sta se ponesrečila dva francoska napada na od nas zavojevano postojanko v sedlu zapadno od Reichsackerkopfa. Ponesrečili se je tudi napad na višino severno od Steinabrücka. Po težkih izgubah so se Francozi umaknili.

Francija in Anglija preplavljata očividno celo z uradnega mesta, inozemstvo z zmagovalnimi vestmi o dozdavnih uspehih naših nasprotnikov na zapadnem bojišču. Vse to tr-

ditve so enostavno izmišljene. Ne izplača se jih v posameznem zavrčati. Opozarjamo le, naj se jih presoja na podlagi uradnih nemških vojnih poročil.

Vrhovno armadno vodstvo.

Iz francoskega poročila.

Joffre govori v dolgem armadnem povelju o bojih za vrh Les Eparges. Generalisimus posega po prav nenavadnem sredstvu ter pripoveduje, da imajo Nemci moštvo privezano k topom, da ne zbeže. Poročilo se konča bombastično: »Zmagaj nam je gotova, — naš triumf je pričinja. To mora potolažiti Francosko glede velikih izgub.«

NOVA FRANCOSKA OFENZIVA.

Neko londonsko pismo lista »Giornale d'Italia« pravi, da je sicer skoraj pričakovati ofenzivo zaveznikov na zapadu, da pa to ne bo imelo mnogo uspeha. Pač bo z ofenzivo združena akcija brodovja proti belgijski obali in morda tudi izkrcanje angleških čet med Ostendom in Zeebruggom. Kljub temu presoja resni vojaški kritiki morebitne uspehe še tako energičnega sunka skeptično, če bodo ti sunki omejeni samo na boj proti strelskim jarkom. Angleži pa upajo, da se bo splošni položaj izpremenil vsled ofenzivnega faktorja, ki ima svoj izvor, kakor zatrjuje poročevalec skrivnostno, v angleški premoči na morju.

Francoske zmage proti prednjim stražam.

Wolffov urad poroča: Francosko uradno poročilo je poročalo o zmagovitem boju v južnih Vogezih. Temu nasproti je konstatirano, da so se vršili le boji prednjih straž, kakor poroča nemško uradno poročilo in da so se te prednje straže potem umaknile. Ta odredba ni nič posebnega in ne znači zmage za sovražnika.

Na Flandrskem.

»Evening Standard« poroča, da je belgijska armada vsled vpoklica letnika 1914 in prisilnega novčenja v Franciji in na Angleškem se nahajajočih Belgičev pod 30 leti, sedaj tako močna, da so čete ob Yseri vsled teh ojačenj in dovoza topov tako pripravljene za ofenzivo, da bodo lahko pričele v severnem delu zapadne Flandrije z napadi. Vse priprave za osušitev okraja ob Yseri so se že pričele. V ta namen so se napravile velike osuševalne priprave in se je velikim delom dežele odtegnila voda. Ti okraji pa še niso popolnoma suhi ter bo trajalo še tedne, predno bo teren sposoben za večje operacije čet.

Nemci se pripravljajo, da izpraznijo Belgijo?

Iz Bruslja poročajo: Kodanjska »Nationaltidende« z dne 12. aprila je baje izvedela iz Pariza, da so nemški častniki v Belgiji obupani in prepričani, da bodo morali v kratkem zapustiti Belgijo. Zadnje noči preteklega tedna so se vršile velike vaje za izpraznjenje Bruslja tekom dveh ur.

Smešnost te debele laži najbolje dokazuje dejstvo, da so zadnje dni oddajale nemške vojaške oblasti belgijskim kmetom krompir in oves za setev v velikih množinah, ki ga morajo in natura po žetvi vrniti. Vojaški krogi v Belgiji so torej prav pomirjeni glede svojega bivanja v Belgiji.

Iz Reimsa.

O zadnjih napadih nemških letalcev na Reims poroča »Luxemburger Zeitung«: V celem je bilo ubitih 38 oseb. Požari, ki so jih bombe povzročile v notranjem mestu, so trajali eno noč in en dan. »Luxemburger Zeitung« potrjuje nadalje, da so Francozi na stolpu katedrale v Reimsu postavili zopet strojne puške in opazovalni oddelek.

Napad francoskih letalcev na nemški veliki glavni stan.

Berlin, 19. aprila. Listi poročajo: Po uradnem francoskem poročilu je vrzel neki francoski avijatik 5 bomb na nemški veliki glavni stan. Bombe so padle na poslopja v Mezières in Charleville, v katerih stanujejo častniki nemškega generalnega štaba. Po informacijah nemških listov niso napravile nobene posebne škode.

Francoski letalci nad Freiburgom.

O napadu francoskih letalcev na Freiburg, poroča »Berliner Tageblatt«: Ena bomba je padla pred katoliško cerkev. Nekega delavca, ki je šel ravno mimo, je dvignilo v zrak in ga treščilo z raztrganim hrbtom na

tla. Druga bomba je prebila streho neke hiše ter odtrgala neki ženi desnico. Tretja bomba je padla zraven kolodvora. Njen učinek je bil strašen, ker so se tam ravno igrali otroci. Mnogo otrok je eksplozija vrgla ob tla, trije otroci so bili strašno razmesarjeni od velikih kosov bomb in so bili na mestu mrtvi. Dva otroka sta na transportu v bolnišnico umrla. Pri kolodvoru je ubilo nekega kočijaža in njegovega konja. Dva moška in 7 otrok so odnesli težko ranjene.

Nemški letalec nad Belfortom.

Iz Belforta poročajo, da je predvčerajšnjem preletel mesto neki nemški »golob«, ki je vrzel dve bombi. Kakor poroča »Agence Havas« sta bombi povzročili le malenkostno škodo.

Umetniški spomeniki.

Poročevalec lista »Zürcher Post« konstatira nasproti trditvam »Matina«, da so postavljeni na velikem slavoloku na trgu Etoile v Parizu topovi v obrambo proti balonom, ter da so ti topovi pri prvem nočnem napadu Zepelinov tudi streljali. Tudi ni dvoma, da se izdelujejo v Louvru in drugod v javnih poslopih obrambne naprave pod vojaško kontrolo. Vprašamo se lahko, ali so te naprave samo v varstvo Mone Lise in Venere, ali pa se ne nahajajo za zabarikadiranimi okni v Tuilerijah reflektorji in strojne puške.

Izmena težko ranjenih.

Francoski vladi je bil predlagan za drugo izmeno težko ranjenih 1. maj in naslednji dnevi. Francoske ranjence so začeli zbirati 15. aprila v Konstanci ob Bodenskem jezeru. Nemška vlada je zaprosila švicarsko vlado za sodelovanje. Na oba predloga še ni odgovora.

BOJ NA MORJU.

Churchill o pomorskih bojih.

Nasproti zadnjim vestem je Churchill konstatiral, da se v Severnem morju v zadnjih mesecih ni vršil nikak boj. V Dardanelah so vršile posamezne ladje svojo poizvedovalno dolžnost in so se vršila lokalna obstreljevanja. Od 18. marca je bilo tamkaj ranjenih 213 mož. Poškodovana ni bila in izgubljena ni bila niti ena francoska ali angleška ladja.

Torpedirani grški parnik »Hellas«.

»Nieuwe van den Dag« poroča iz Vlissingena: Danes je dospela semkaj posadka torpediranega grškega parnika »Hellas« (Hellas). Po poročilih moštva je bila ladja v soboto popoldne ob 4. uri 10 minut 5 milj zapadno od Noordhinderja brez prejšnjega obvestila napadena od nekega podmorskega čolna in v kratki razdalji torpedirana. Približno po eni uri, ko je plula posadka v čolnih v okolici parnika, je podmorski čoln izstrelil pol torpeda, nakar se je ladja tekom pol ure potopila. Kapitana, ki je bil ranjen na glavi, so operirali.

»Nieuwe van den Dag« poroča iz Ymuidna: Neki parnik, ki je priplul iz Londona v Ymuiden, je videl pri Noordhinderju pet torpednih čolnov križariti. Neki parnik, ki je došel iz Neucastla, je srečal 25 milj od Ymuidna en torpedni čoln in štiri podmorske čolne neznane narodnosti. Neki ribiški parnik, ki se je vračal, je vozil skozi flotilo vojnih ladij.

Mine.

Iz Kiela poročajo: Ker plava po severnih vodah mnogo min, ki so skoraj izključno angleške, se je odločila večina nordijskih ribičev, da bo zapustila nevarne vode ter pričela svojo obrt v varnejših vodah. Tako je del daniških ribičev že opustil ribji lov pri Skagenu in love ti ribiči sedaj v vodah južnega Kattegata. Love večinoma pri otokih Anholt in Hesselø severno od Velikega Belta. Lov tu sicer ni tako izdaten, kakor pri Skagenu, a ljudje so vsaj na varnem. Tudi plova nevtralnih držav trpi vsled dejstva, da plavajo povsod mine. Danes je umljivo, zakaj je angleška admiraliteta že pred meseci delala Nemčijo odgovorno za plavajoče mine. Ne gre tu za splošno sumničenje pred nevtralnimi državami, marveč je angleška nevtraliteta dobro vedela, da so njene mine zelo slabo zasidrane. Angleži so dobro vedeli, da bo kmalu prišel dan, ko se bodo angleške mine odtrgale ter jih bo sto in sto ogrožalo nevtralno vodovje. To se je tudi zgodilo. Od Kanala pa do konca Norveške je videti danes v vzhodnem delu Severnega morja nebroj min, ki vzbujajo povsod strah.

Plovba v angleških vodah.

Parnik »Eglantine« s 1312 tonami, je pri poskusu uiti podmorskemu čolnu pri Fileyu nasledel na pečine. Švedski parnik »Folke« se je 14. t. m. dvajset morskih milj od Peterheada potopil. Kapitan meni, da je bil parnik torpediran. Wolffov urad pripominja: Po včerajšnjem poročilu kapitana je parnik najbrže zadel obmino.

Kakor poroča »Times« so našli norveški parnik »Sverland« ter ga prepeljali v Hartlepool, kjer je izkrcal svoje blago.

Švedska plova.

»Aftonbladet« poroča iz Stockholma, da bi bilo dobro predlagati vsled neprestanih nevarnosti za švedsko plovo, ki jih delajo Angleži, da se izdajo posebne ostre odredbe in odpošljejo posebna poslanstva na Angleško, da se cela zadeva končno reši.

Nemško vojno brodovje.

Monarški poročevalec lista »Times« konstatira, da je nemško vojno brodovje kljub izgubi 10 lahkih križark močnejše kakor začetkom vojne. Pet novih dreadnoughtov je postavljenih v nemško vojno brodovje, in sicer: »König«, »Kurfürst«, »Markgraf«, »Kronprinz« in »Lützow« ter na novo postavljeni v brodovje »Derfflinger«, »Seydlitz« in »von der Tann«. Admiral plem. Pohl ima vsekakor danes mnogo močnejše in pomnožene bojne enote.

ODLOČILNI BOJI V DARDANE-LAH.

Mesec dni je tega, kar se je v Dardanelah vršila prva velika bitka. Osemnajst angleških in francoskih vojnih ladij se je borilo z nešteti turškimi baterijami. Bitka se je za Angleže in Francoze končala brez uspeha; brodovje je imelo velike poškodbe in izgube, a je končno moralo odpluti na Tenedos. Sodilo se je takrat, da Angleži in Francozi sploh ne bodo več poskusili prodreti skozi dardanelsko ožino, kajti obrežje je v Dardanelah je ravno tako znamenito utrjeno, kakor obrežje Bospora. Turško časopisje je tedaj, posmelujoč se Angležem, Francozom in Rusom in veseleč se brezuspešnosti napada, zatrjevalo, da se samo z ladjami Dardanele ne dajo zavzeti in da bi prišle v nevarnost le tedaj, če bi Angleška in Francoska mogli v zalivu Saros izkrcati veliko armado, Rusi pa v Burgasu. V koliko so Turki na to eventualnost pripravljeni, se ne da presoditi. Po turških poročilih je zbrana tako na galipolski kakor na čatalidski črti Carigrada velika armada. Zadnje dni smo čitali, da so angleško-francoske ladje začele zopet obstreljevati turške utrdbe in baterije ob Dardanelah. Obenem se poroča, da so v Sevastopolu, v Odesi in v Nikolajevsku pripravili trije armadni kori in 150 transportnih ladij, ki naj to vojaštvo prepeljejo do kraja, od koder bo moglo kreniti proti Carigradu. Nadalnja poročila javljajo, da namerava tripelententa začeti akcijo tudi proti Smirni. Turki jo utrjujejo kolikor je le mogoče. Baje hočejo Angleži in Francozi izkrcati armado, da se polasti Smirne. »Neues Wiener Tagblatt« sodi, da se v kratkem zdaj pričinja odločilni boj Angležev, Francozov in Rusov za zavzetje Carigrada z morja in s kopne, med tem ko pojde poseben oddelek brodovja in armade poskušat zavzeti Smirne. »N. Wiener Tagblatt« citira »Rusko Slovo«, ki pravi o stališču Rusije glede Carigrada, sledeče: »Rusija ne odloži prej orožja, dokler ne dobi gospodstva nad obrežjem Marmorskega morja. Zgodovina sama je postavila Rusijo pred vprašanje o teh morskih ožinah. Zdaj ali nikoli! Če je za Francijo zopetna pridobitev Alzacije in Lotaringije jamstvo miru, če je za Angleško posest Sneškega kanala in utrditve angleške pozicije v Egiptu neizogibni pogoj obstanka, je posest Bospora in Dardanel ravno tako velike važnosti za Rusijo. S to preprosto resnico se spoprijaznjujejo zdaj tudi tisti, ki so bili nekaj nasprotniki te ruske težnje, a so zdaj postali privrženci angleško-francoske zveze. Londonska izjava, da bo tripelententa sklenila le skupno mir, veže alijirane države, da postavijo med njimi dogovorjene mirovne pogodbe. Zato ni nobenega dvoma, da sta se Angleška in Francija, predno sta začeli vojno, sporazumeli z Rusijo o pogojih miru. — Vse to kaže, da smo v začetku nove faze v svetovni vojni in da se začne končna odločitev o usodi Carigrada.

Zavezniško brodovje pred Dardanelami.

Carigrad, 19. aprila. Pred vhodom v Dardanele križari 8 velikih

bojnih ladij tipa »Majestic« ter dve drugi vojni ladiji, nadalje 10 torpednih rušilcev, 19 iskalcev min in 9 transportnih parnikov za premo.

Včerajšnji dan je potekel mirno. Amsterdam, 19. aprila. (Kor. ur.) »Handelsblad« poroča po »Daily Chronicle«: Zavezniško brodovje razvija pred Dardanelami in v Soroškem zalivu živahno delovanje. Vsak dan vdrejo ladje v morsko ožino, da preprečijo popravila pri poškodovanih turških utrdbah. V zapadnem delu ožine so iskalci min neprestano na delu. Zavezniški aeroplani obiskujejo vsak dan Smirno.

Veliki transporti čet proti Dardanelam so se pričeli.

Iz Milana poročajo: Iz Aleksandrije so pričeli odhajati veliki transporti zavezniških čet proti Dardanelam. Transporte spremljajo vojne ladje.

Napad turške torpedovke na angleško transportno ladjo.

London, 19. aprila. (Kor. urad.) »Admiralitet« poroča: V Egejskem morju je napadla neka turška torpedovka angleško transportno ladjo »Manitoba« na kateri so se nahajale angleške čete. Torpedovka je izstrelila 3 torpede, ki pa so vsi zgrešili svoj cilj. Torpedovka je na to zbežala, zasledovana od križarke »Minerva« in nekaterih torpednih rušilcev. Končno se je zaletela na peščine pri otoku Chios in je bila uničena. Moštvo smo vjeli.

London, 19. aprila. (Kor. urad.) »Admiralitet« poroča k napadu turških torpednih čolnov na angleško transportno ladjo »Maniton«, da je 24. moč ladje »Maniton« utonilo, 27 pa jih pogrešajo. Vzrok temu, da se je nekaj ljudi potopilo, je najbrže ta, da sta se dva čolna prevrnila. »Maniton« je nepoškodovan.

Zasedenje Egejskih otokov.

Rotterdam, 19. aprila. Listi poročajo: Deset zavezniških ladij se nahaja pred Enosom. Dve bombardirniški turški taborišče v Soroškem zalivu. Prihodnje dni bodo zavezniki zasedli otoka Mitilene in Chios.

Nove vesti o ruskih pripravah proti Bosporu.

»Berliner Tageblatt« poroča: Po petrogrških poročilih so se zbrale v Odesi, Sevastopolu in Nikolajevu čete, ki naj pripravijo novo akcijo proti Bosporu. V Sevastopolu je 150 transportnih ladij. Vse prebivalce nemškega in avstro-ogrškega pokolenja so izgnali iz mesta. Rusko črnomoško brodovje bo baje koncem tega meseca ojačeno z novim nadgradnoughtom, kateremu bo sledil meseca maja drug dreadnought enakega tipa.

Rusko brodovje obstreljevalo Čataldžo?

Haag, 19. aprila. Londonske »Times« javljajo, da je obstreljevalo rusko brodovje črnomoško obal ob čatalški črti. Isti list trdi, da je prispele v Carigrad nova skupina nemških častnikov.

Rusko brodovje v Črnem morju.

Berolin, 18. aprila. Iz Petrograda poročajo: Uradni komunikacije pravi, da so ruske torpedovke potopile ob anatolski obali 4 turške parnike s premogom in več jadrnic ter da so obstreljevale turške baterije pri Zunguldaku.

Pred napadom na Smirno.

Atene, 19. aprila. Iz Mitilen poročajo: Zavezniško brodovje se pripravljajo, da obnovi napad na Smirno. Zavezniki hočejo najprej zasesti Česme, ki naj bi tvorilo oporišče nadaljnjih operacij. Turki so med tem Smirno še bolj utrdili.

Francoska blokada pristanišča Jaffa.

Carigrad, 19. aprila. Francoske vojne ladje blakirajo pristanišče Jaffo.

IZ NEVTRALNIH DRŽAV.

Grška in Bolgarska.

»Münchner Neueste Nachrichten« objavljajo dve brzojavki. V prvi je rečeno: »Diplomacija tripelentente in zlasti angleška se vnovič tako v Sofiji kakor v Atenah močno trudi, da bi Grško in Bolgarsko pridobila za udeležbo pri naskoku na Dardanele in za boj proti Turčiji. Pri tem porablja nova vabila in ponudbe, ker stare niso zadostovale. Bolgar-

ska in Grška pa vsaj doslej nimata volje se odzvati temu vabilu in težko je misliti, da bi hoteli prevzeti namenjeno jima nalogo.« V drugi brzojavki je rečeno: »Največje Vremja« hoče vedeti, da je v najkrajšem času pričakovati, da se pretrgajo diplomatske zveze med Bolgarsko in Rusijo. Bolgarska politika da je pripeljala Bolgarsko v tak stik z Nemčijo in Avstrijo, da je postal ruski poslanik v Sofiji popolnoma nepotreben.«

Venizelosovi načrti.

Kakor se brzojavlja iz Aten, demantira Venizelos vest, da organizira zbor grških prostovoljcev za Smirno. Tudi ne misli na to, odpotovati v Egipt, marveč hoče za časa nadaljnjih vojne živeti kot privatnik v Švici.

Novi spopadi ob macedonski meji?

Atene, 18. aprila. Iz Soluna poročajo, da se zbirajo pri Kotohani in pri Krivolaku številne bolgarske čete, da vpadejo v Macedonijo. Čete so vojaško organizirane ter imajo tudi strojne puške. V Solun je prispelo 100 angleških zdravnikov in usmiljenk, ki so se podali v Srbijo.

V Solunu je kuga.

Amsterdam, 19. aprila. (Kor. ur.) »Handelsblad« poroča iz Londona: Sanitetne oblasti so izjavile, da je v Solunu kuga. Mnogo slučajev kuge se je že pripetilo.

Grey na potovanju?

Berlinska »Morgenpost« vé poročati, da se nahaja angleški zunanji minister sir Edward Grey na političnem potovanju. Bil je baje že v Rimu in v Haagu ter se je 15. t. m. podal v Kopenhagen.

Japonci v Mehiki.

Frankfurt, 19. aprila. (Kor. urad.) »Frankfurter Zeitung« javlja iz New Yorka: Ameriška vlada je poslala križarko »New Orleans« v zaliv Turtle, da pogleda, kaj delajo Japonci tamkaj. Govori se, da so pognali Japonci svojo križarko »Asama« nalašč na sipine, da bi imeli povod, poslati tja svoje brodovje. V Washingtonu se bo, da bodo mehiške oblasti privolile v ustanovitev japonskega mornariškega oporišča na mehiških tleh.

DRUGO VOJNO ZASEDANJE OGRSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA

Včeraj se je začelo novo vojno zasedanje ogrskega drž. zbora. Različni poslanci so prišli v oficirskih in podoficirskih uniformah; hrvaški poslanec dr. Rožič je prišel v uniformi črnovojnškega prostaka. Predsednik Beöthy je otvoril zborovanje z govorom, v katerem je izrekel toplo priznanje in srčno zahvalo armadi, ki se bori že skoro devet mesecev brez prestanka in brez počitka na najtežjem terenu in v najslabših vremenskih razmerah proti sovražniku, čigar moči so skoro neizprpne. Opirajoč se na pravičnost naše svete stvari, je dejal predsednik, naslanjajoč se na našo junaško armado in požrtvovalno prebivalstvo, lahko z zaupanjem pričakujemo dogodkov prihodnosti. Morda nas čakajo še dolgi in težki boji, a dobojevali jih bomo do konca z nemahljivo energijo. Prej ali slej ne more izostati zasluženi uspeh: Pošten, integriteto države in njen ugled na znotraj in na zunaj varujoč in daljši razvoj za dolgo časa zagotavljajoč, blagoslovljen mir. — Tudi gospodarska zbornica ogrska je imela včeraj sejo. Predsednik baron Josika je dejal, da se zbornica ne more lotiti dela, da se prej ne bi spominjala hrabre armade, ki je, borec se ramo ob ramo z zavezniško armado, bila že največje bitke svetovne zgodovine. Sivil je potem z navdušenimi besedami vztrajnost, hrabrost in požrtvovalnost armade ter izrekel prepričanje, da bo vojna imela srečen uspeh.

Delovni program ogrskega državnega zbora obsega 15 zakonskih načrtov med katerimi se nahajajo 1. zakon o podaljšanju črnovojnške dolžnosti, 2. uvrstitev ogrskih vojakov v avstrijske polke, 3. revizija municipalnega volilnega reda, 4. ustanovitev državne finančne centralne, 5. podaljšanje finančne nagode s kraljevino Hrvaško, 6. šestmesečni proračunski provizorij, 7. novela k tiskovnemu zakoniku, 8. kazenske določbe za goljufije pri dobavah za armado, 9. zakon o konfiskaciji premoženja veleizdajalcev ter nekatere manjše predloge. Zasedanje državnega zbora bo trajalo 3 do 4 tedne.

Razširjenje črnovojnškega službovanja.

Novela k črnovojnškemu zakonu bo zakon v dveh smereh razširila:

1. Pridejan bo nov mlajši letnik. Mladenci bodo podvrženi črnovojnški službi že v tistem letu, v katerem dokončajo 18. leto.

2. Dočim preneha črnovojnška dolžnost sedaj s končanim 42. letom, bodo v bodoče možje podvrženi črnovojnški službi do končane 50. leta. S tem se bo torej vpostavilo osem novih letnikov črne vojne.

V teh novih osmih letnikih sta dve skupini. Prvič možje, ki so svojo dolžnost že izpolnili v armadi ali v domobranu, torej odsluženi črnovojniki. Drugič tisti, ki še niso služili, torej ki so enaki dosedanjim črnovojnikom, ki še niso služili. Na kakšen način bosta vpoklicani ti dve skupini, ali bodo najprej vpoklicani možje, ki so že služili, in šele v drugi vrsti oni, ki še niso služili, nadalje, ali bodo oni, ki so že služili, brez pregledovanja vpoklicani, ali pa jih bodo, kakor one, ki še niso služili, prej še pregledali, o tem bo dal pojasnila ukaz glede vpoklicanja, ki bo objavljen po vzakonnitvi novele.

Na podlagi te novele k črnovojnškemu zakonu bosta v Avstro-Ogrski in na Ogrskem nanovo porazdeljena oba črnovojnška vpoklica. V bodoče bo prvi vpoklic črne vojne obsegal vse letnike od 18. do končane 42. leta. To se pravi, kar je bilo dosedaj prvi in drugi vpoklic, bo v bodoče prvi vpoklic. Drugemu vpoklicu bodo pripadali novi letniki od 43. do končane 50. leta.

Novela bo končno obsegala dopolnjevanje določbe glede uporabe drugega vpoklica v svrhu izpolnitve armade in domobranstva.

Po zakonu se je smel dosedaj pritegniti v svrhu nadomeščanja formacij, nahajajočih se na bojišču, le prvi vpoklic, to so črnovojniki do 37. leta. Sedanji drugi vpoklic, črnovojniki od 38. do 42. leta, se na podlagi § 5. črnovojnškega zakona, ni smel uporabljati v svrhu nadomeščanja formacij na bojišču. Od sedaj naprej pa se bo mogel ne samo prvi vpoklic, marveč v gotovih okoliščinah tudi drugi vpoklic uporabljati v svrhu izpolnitve armade in domobranstva.

Napram sedaj veljavnemu pravnemu stanju nastane sledeča bistvena izprememba glede uporabe letnikov. Dosedaj so mogli v svrhu izpolnitve uporabljati stari prvi vpoklic, to so letniki devetnajst do sedemtrideset. V bodoče se bodo mogli uporabljati: Prvič novi prvi vpoklic, to so letniki osemnajst do dvaintrideset, drugič pa razen tega še novi drugi vpoklic, to so letniki trintrideset do petdeset. Pri tem bo seveda razločilo. Drugi vpoklic, to so trintridesetletni do petdesetletni, se ne bo kar brez vsega, marveč le »v prav posebnih izjemnih slučajih« uporabljati v izpolnitve formacij na bojišču.

Na Ogrskem je bil tozadevni zakon včeraj predložen državnemu zboru in ga bosta obe zbornici tekom tega zasedanja sprejeli. V Avstriji državni zbor ni sklican. Razširjenje črnovojnških predpisov bo torej v Avstriji, kakor bodoča ogrska vlada oficijozno v »Budapester Korrespondenz«, objavljeno s cesarsko naredbo na podlagi § 14.

Krušne izkaznice za ljubljansko okolico.

Okrajno glavarstvo razglašajo: Vsi ukaza c. kr. deželnega predsednika z dne 12. aprila 1915, št. 7196, bode moglo, ozir. smelo prebivalstvo naslednjih krajev, odnosno občin od 25. aprila t. l. dalje kupovati kruh in moko le še proti uradnim izkaznicam in sicer:

1. krajne občine Vič, 2. kraja Zgor. Šiška in 3. krajev Moste, Selo in Udmat, občine Moste. Kdor iz teh krajev nima več moka pri hiši, moral bo iti k pristojni poslovalnici po izkaznico, veljavno za en teden. Brez izkaznic od 25. aprila t. l. naprej ne bo dobili ne moka pri molarju, ne kruha pri peku ali v gostilni in kavarni.

I. Kak namen ima izkaznica (krušna karta)?

Krušna izkaznica ni nobeno nakazilo; z njo človek ne dobi pravice, da bi se mu kruha ali moka nemara iz kake javne zaloge darovalo ali moralo priskrbeti za vsako ceno.

Krušna izkaznica je le zato tukaj, da ne more nihče naenkrat kupiti več moka ali kruha, nego je na nakaznici zapisanega. Kdor nakaznice nima, si torej kruha in moka sploh ne bo mogel kupiti, ker mu je brez nakaznice trgovec, gostilničar itd. sploh dati ne bo smel.

II. Koliko moka ali kruha za osebo je na teden dovoljenega?

Izkaznice so treh vrst: cele, zmanjšane in dnevne.

A. Cela izkaznica dovoljuje, da si posamezen človek za teden kupi 1400 gramov (1 kilo in 40 dekagramov) moka ali pa 1960 gramov (1 kilo in 96 dekagramov) kruha.

Cele izkaznice bo dobil vsakdo, ki zase, ozir. za vsako glavo svoje rodbine ali svojega gospodarstva nima več lastne moke, nego k večjemu še po 2 kg za osebo.

B. Zmanjšana izkaznica daje pravico, kupiti si na teden 1050 gramov (1 kilo in 5 dekagramov) moka ali pa 1470 gramov (1 kilo in 47 dekagramov) kruha.

Take izkaznice dobi vsakdo, ki ima zase, ozir. za svoje v svoji posesti še več moka, nego po 2 kg za glavo.

C. Dnevna izkaznica daje pravico, kupiti si na dan 210 gramov (21 dekagramov) kruha.

Take izkaznice bodo dobivali potniki, ki le mimogrede v gori imenovanih krajev prebivajo in niso iz takega kraja na Kranjskem, v katerem bi bile vpeljane ravno take krušne karte. Izkaznice dobe za one dni, ko ostanejo v občini Vič, v kraju Zgor. Šiška ali v krajih Moste, Selo ali Udmat, pri svojem stanodajalcu (hotelirju, prenočiščnem gostilničarju, privatnem gostitelju).

Kdor je pa iz kraja na Kranjskem, kjer imajo tudi krušne karte, mora rabiti svojo redno krušno karto tudi v občini Vič, v Zgor. Šiški, v Mostah, v Selu in v Udmatu, da je v svojem rednem bivališču tako krušno karto sploh dobil. Glede morebitne medsebojne veljavnosti tukajšnjih krušnih kart z onimi drugih kronovin bode c. kr. deželno predsedništvo, če bo potreba, primerno ukrenilo. Dokler se to ne zgodi, se smejo tudi taki tujci posluževati tukajšnjih dnevnih kart.

III. Koliko krušnih kart dobi vsakdo? komu v roko se jih da?

Za vsako gospodarstvo (gospodinjstvo) ima priti po izkaznico (krušne karte) načelnik gospodarstva (rodbinski oče, gospodinja itd.) Dobi jih toliko, kolikor ima pod svojo streho glav (zase, za rodbinske člane, za posle, za delavce, ki jih prehranjuje in tudi za morebitne podnajemnike, čeprav jih ima samo na stanovanju.) Onim osebam, ki pri njem samo stanujejo (podnajemnikom) ima gospodar krušno karto potem izročiti v samostojno rabo.

Do krušnih kart imajo pravico tudi oni pripadniki oborožene sile, katerim ne daje hrane vojna uprava.

Za potnike pride dnevne karte iskat stanodajalec (hotelska uprava). Hotelom in gostilniškim prenočiščem se bodo izdajale dnevne karte vselej za 2 tedna vnaprej in sicer na podlagi števil, ki jih izkazuje ptujski promet. Zato je najbolje, če se taka podjetja vselej izkažejo s knjigo za tujce (vsaj za pretekli mesec) in z računom, koliko dni da so vsi gostje zadnjega meseca vsega skupaj v hotelu ali gostilni stanovali.

IV. Kje se bodo krušne karte dobivale?

Izkaznice (krušne karte) bodo izdajale posebne krušne komisije in sicer:

1. v krajni občini Vič.
a) Glince; uradni prostor: občinska pisarna na Glincah.
b) Rožna dolina; uradni prostor: Gostilna Končan št. 151 v Rožni dolini.
c) Vič; uradni prostor: Gostilna Erbežič št. 25 na Viču.

2. V kraju Zgor. Šiška. Uradni prostor: občinska pisarna v Zgor. Šiški.

3. V krajih Moste, Selo in Udmat.

a) Moste in Selo; uradni prostor: Društvena hiša v Mostah.

b) Udmat; uradni prostor: občinska pisarna na Selu.

c) Zelena jama; uradni prostor: Gostilna Suhadolc št. 50 v Zelenu jami.

V. Kdaj bodo komisije poslovale?

Prikrat bodo komisije poslovale v četrtek, dne 22. aprila, v petek, dne 23. aprila in v soboto, dne 24. aprila. Uradne ure so od 8. zjutraj do 1. popoldne ter od 3. do 7. popoldne.

Za nadaljne tedne se bo poslovanje komisij posebej razglasilo.

VI. Kaj ima človek storiti pri krušni komisiji?

Brezobzirno na to kar je povedano zgoraj pod točko II. B. dobi radi lagljeve poslovanja prikrat vsakdo, ki se zgleda, cele izkaznice. Tisti pa, ki imajo za vsako glavo svojega gospodarstva več nego 2 kg moka doma, dobe drugi teden samo še zmanjšane izkaznice, toda tudi to

le tedaj, če prinese po prvem tednu nazaj od vsake prvič dobljene izkaznice neporabljenih odrezkov vsaj za 350 gramov moka ali 490 gramov kruha, z drugo besedo; če od celih izkaznic drugega tedna niso porabili več, nego bi znašale zmanjšane izkaznice.

Zglasitelj (načelnik gospodarstva) naznani, ko pride pred komisijo, koliko oseb ima v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu) vstevši seveda tudi samega sebe, dobi dotično število izkaznic in potrdi komisiji s podpisom prejem. Ob enem dobi seboj v izpolnitev posebno tiskovino, v katero mora ravnotako vpisati na določenem mestu število oseb, katere preživlja ali jih ima na stanovanju, dalje kakšne zaloge žita ali moka da še ima v svojemu gospodarstvu (gospodinjstvu).

Ko dospe ta izjava, katero mora dotični gospodar (rodbinski načelnik) podpisati, komisiji nazaj, izroči se onim osebam ki imajo v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu) manj nego po 2 kg moka ali žita za vsako glavo, za naslednje tedne za vsako glavo cela izkaznica.

Oni pa, ki imajo za vsako glavo več nego 2 kg moka ali žita, dobe dotlej, dokler njihove zaloge ne padejo na 2 kg za osebo ali manj, zmanjšane izkaznice. Kako je glede teh oseb s prvim tednom, ozir. z drugim, je že bilo zgoraj povedano.

Ako kdo v izjavi zamolči ali preizkita napove svoje zaloge, mu jih sme okrajno glavarstvo zapleniti.

VII. Pravni značaj izkaznic (krušnih kart).

Izkaznice (katere imajo odrezke z količinami po teži za kruh in moko) so javne listine; njih ponarejanje se kaznuje po določilih kazenskega zakonika.

Prenos izkaznice ali njenih odrezkov na druge osebe ali raba izkaznic, ki so bile od oblasti za druge osebe določene, ali katerih veljavnost je že ugasnila, je prepovedano.

Samo člani enega in istega gospodarstva (gospodinjstva) smejo svoje krušne karte med seboj menjavati.

VIII. Prestopki teh predpisov se kaznujejo z denarno kaznijo do petdeset kron ali z zaporom do šest mesecev.

Moj prihod v R.

(Iz zasebnega pisma zdravnika dr. Demšarja.)

Drugo jutro po onem lepem, to je pred granatami in šrapneli varnem pohodu iz K., sem se zbudil doli na slamicah v hiši priproste kmečke koč. Bolele so me vse kosti, od gležnjev gori do pleč, zgibi so bili okorni, težki in spominil sem se opombe mladega Ribničana, katerega je celo noč in celo v sanjah mučila slamica, kako je šele moralo boleti očeta, ki je ležal na celem otetu. V premišljevanju, so li bolečine revmatičnega ali ribniškega pokolenja, sem zbral svojega rojstva kosti, vstajal in se napravil; zamislil sem se v »mirovno toaletto«, na parno kopel, na pretresujočo masažo krepkega maserja in v momentu, ko so prišle od vojne zrahljane misli slednjič na fino kavo v kavarni, me povabi sluga na golidico kave erarične kvantite in kvalitete. Ti ubogi žledec! Da boš še bolj eraričen, namočni še kose eraričnega kruha. Ne smeš mi zameriti moje škodoželjnosti. Po vojni se pa že sprijazniva z enim boljše kvalitete in manjše kvantit., magari da potem potopiva vse v vojni prestane bridkosti in martre v tekočeni boljše kvalitete in večje kvantitete, zanašajoč se na Tvoje v vojni pridobljene precejšnje dimenzije. To pa napraviva v popolnem sporazumu, kakor bo sploh takrat plaval ves svet v samih sporazumih.

Čudil sem se mojemu optimizmu, še bolj pa pozneje žledecu, ko je postala golidica prazna prav mehaničnim potom.

Čakala me je pa že, kakor me je pogled skozi okno prepričal, narodna vizita pred sosedno hišo. Poleg Vam in meni še bolj znane trojice, dveh šantovih in enega lijavičnika, je prijamral še troje trop jeremijadnih postav na prevezevališče, pač ne v moje veselje. Skoro pol batafjona! Sel sem v neposredno dobri volji in s trdnim sklepom k sosedu, da jih spomnim na patrijotično dolžnost in da jih poštno obdelam radi njihove mehužnosti. Stali so kakor vsi svetniki v pratki v mali hiši. Odslovil sem kratkomočno dve tretjini; eden je imel žlečodne bolečine, weil er schon zwoa Monat ka Knödel gessen hot (če ga bi videli, kako je hitel skozi vrata) in drugim se je videlo in bralo na obrazu, da so njihove bolečine v križu, v raznih kosteh, v glavi prav dvomljivega postanka. Omenjal bi še onega, katemu se je slaba kri pretakala po žilah

in je bil sprejet k marodnemu oddelku, wegen allgemeiner Körper-schwäche. Na poziv, naj pove bolezen v slovenščini, pravi po daljšem pomisleku: Gospod dohtar so rekli, da ste vsi za en Opoldne sem stal, kakor se je glasilo povelje, s svojim oddelkom in jeremijam, priklonkom zopet na koncu našega bataljona pripravljen za odhod v kake štiri do pet kilometrov oddaljeno vas K. v naš končni cilj.

Nisem pa občutil onega veselja ko prejšnji dan, nebo zastrto, mokre megle so lezle po hribih in se vlačile po gričevju, zastirale pogled v daljavo; cesta od obilne vožnje v globokem blatu in ogibati se je bilo treba po snežnici nastali luž; razorana je bila mestoma tako, da smo napravili velik ovinek po bližnjih njivah in travnikih. Hodili smo skozi tipični slovaški teren; lahko napete griče, katere je pridna slovaška roka prepasala z ozkimi dolginimi njivami. Ko gledam to golo gričevje, mislim, kako bi me z lahkoto ponesle smuči iz enega brega čez cesto visoko na drugi breg. Idealni teren za smučarje! Ampak povsod sama ilovica. Ceste brez fundamenta, humus na njivah in po travnikih tanek, voda ne pronica v globino, ampak spolzi v dolino, — radi tega nobenega studenta, kakršnih imamo dosti na Gorenjskem — izpodnaša tanko plast zemlje in koplje brez zadržke globoke järke, katere prehoditi ni ravno lahko. In kaj šele pliti potoček v dolini! Koliko prostora zavzema in kako se zaletava, enkrat sem, enkrat tja in spodnaša zemljo.

Po enurni hoji zagledamo del za gričem skrite vasice K., leseni stolp čez 600 let stare unijske cerkve, in ko dospemo na vrh griča, leži pred nami vas še bolj primitivna v običajih in svojih kočah kot dosedanje. Prišli smo na cilj, lovci pa odidejo po kratkem počitku v nove pozicije, v pripravljene okope, na pogovor z močnim Rusom.

Dnevne vesti.

— Minister Körber pri cesarju. Cesar je sprejel včeraj skupnega finančnega ministra von Körberja v dolgi eno in polurni avdijenci.

— Odlikovanje. Poveljnik 29. domobranskega pešpolka polkovnik Ivan Wurja (Burja), rodom s Sp. Stajerja, ki je služil tudi pri 17. pešpolku in pri 27. domobranskem polku, je odlikovan z redom železne krone 2. vrste.

— Radi boleznimi se je s severnega bojišča vrnil naš rojak gospod vojaški nadkurat Hubert Rant in bode do okrevanja prebival pri svoji materi in sestri v Kranju. Bil je od začetka vojne na bojnem polju in vedno v smrtni nevarnosti. K zadnemu počitku je spremil na tisoče naših padlih vojakov, med njimi tudi svojega kolega vojaškega kurata Rozmana.

— Uvrstitev ogrskih vojakov v avstrijske polke. Oficijska »Budapester Korrespondenz« poroča: Z ozirom na dejstvo, da se velik del vojaški dolžnosti podvrženih oseb iz Galicije in Bukovine ni mogel uvrstiti v armado, je nujno potrebno, da se nadomestijo izgube galiških in bukovinskih polkov na drug način. To se bo zgodilo na ta način, da se uvrsti v avstrijske polke potrebno število ogrskih črnovojnikov. Ker pa se nahaja ta ukrep v nasprotju z veljavnimi zakonitimi določbami, bo ogrska vlada predložila parlamentu poseben zakonski načrt, ki izreka dovoljenje, da se smejo ogrski črnovojniki v kolikor je to nujno potrebno in za dobo sedanje vojne uvrščevati tudi v avstrijsko gališke in bukovinske polke skupne armade.

— Uvoz koruze in koruzne moke z Ogrskega v Avstrijo. Korespondenčni urad poroča: Glede navedbe ogrskega poljedelskega ministrstva, da je transport koruze in koruzne moke v Avstrijo le tedaj dovoljen, če avstrijski poljedelski minister glede dotičnega transporta prej sporoči ogrskemu poljedelskemu ministru, da vračuna oni transport v kontingent, namenjen za Avstrijo, izve »Fremdenblatt«, da je včeraj avstrijsko poljedelstvo ministrstvo izdalo na politične deželne oblasti ukaz, v katerem se v svrhu lastne informacije in eventualnega sporočila interesentom sklicujoč se na odredbo ogrske vlade precizira stališče avstrijske vlade v vprašanju, da se vračunajo storjeni sklepi v kontingent koruze. Iz tega ukaza je razvidno, da avstrijska vlada načeloma odklanja vsako tako vračunjenje. Vlada gre pri tem s stališča, da je prišlo do kontingenta na podlagi komercialnega in tehničnega presojevanja, da je bil prevzet, predelan in v konsum spravljn po komercialnih in tehničnih oziirih, tako da se mora nedotaknjen vzdržati. Če bi se pa preveč vračunilo v kontingent, bi se kontingent in s tem vsa

nameravana aprovizacijska akcija zmešala. Vsled tega je avstrijska vlada le glede prav majhnega števila starih sklepov, v kolikor so bili ti sklenjeni od strani kake dežele ali deželne organizacije, dovolila izjeme in vračunjenje. Vračunati se ne smejo vsi privatni nakupi, če so se prej ali pozneje izvršili.

— Vodna sila na Ljubljani. Upravno sodišče na Dunaju je razpisalo javno razpravo o pritožbi mestne občine ljubljanske zoper odločbo poljedelskega ministrstva, s katero se je pripoznala prednost projekta deželne odbora in železniškega ministrstva za izrabo vodne sile na Ljubljani pred dotičnim projektom mestne občine. Razprava se vrši dne 4. prihodnjega meseca. — Na isti dan je razpisana pri upravnem sodišču tudi razprava o pritožbi mestne občine proti odloku deželne odbora glede sopolabe zatvornice, ki se ima napraviti v Ljubljani zaradi regulacije Barja.

— »Tagespošta« obsojena. Dne 13. aprila se je vršila v Gradcu obravnava proti odgovornemu uredniku graške »Tagespošte«, Alfonzu Castellizu, ki ga je tožil dr. Janko Brejc.

da je vojna pokazala, da je kmetijski stan eden najtrudnejših stebrov monarhije. Primerjal je nato pridelke Nemčije in drugih držav z našimi ter zlasti obžaloval dejstvo, da pri nas primanjkuje umetnih gnojil. Spominjal se je v svojem govoru tudi našega presvitelega vladarja, kar so zborovalci poslušali stoje ter naprosil vladnega zastopnika navzočega dvornega svetnika vit. Laschana, da sporoči udanost družbe na najvišje mesto. Nato je pozdravil še zastopnika dež. odbora g. dr. Lampea in zastopnika Zadrugne zveze g. dr. I. Kreka, ki sta se zahvalila za pozdrav in objavljal svojo pomoč družbi. Nato je prebral ravnatelj družbe cesarski svetnik g. Gustav Pirce strokovnjaško poročilo o delovanju kmetijske družbe. Ta je imela v letu 1914 nad 9000 članov in 164 podružnic. Nato je poročal o podkovnih šoli, drevesnici, kmetijski gospodinski šoli, zalaganju kmetijskih knjig, kmetijskem knjigovodskem uradu, družbinem listu »Kmetovalec« in preskrbovanju kmetijskih potrebščin družbinem udom. Vsa ta poročila se bodo objavila v »Kmetovalecu«. Predsednik se je zahvalil ravnatelju Pircu za njegov trud, nakar se je župnik Piber spominjal 25letnega delovanja predsednika g. Povšeta. Stanje družbe je sledeče: dohodkov je imela družba 5.227.776 K 55 v. izdatkov pa 5.239.836 K 47 v. torej primankla 12.059 K 92 v. Skupni promet je znašal 10.479.672 K 94 v., to je za približno 1.000.000 manj kot prejšnje leto. Proračun za leto 1916 pričakuje 545.000 K dohodkov in 550.000 K izdatkov, torej primanklja 5000 K. Pregledniki računov so našli vse knjige v najlepšem redu. Izvoli se nato per acclamationem bivše odbornike družbe in sicer: Otona barona Apfalterna, Jakoba Jana, Alojzija Mihelčiča in Viljema Rohrmanna. Ces. svetnik ravnatelj družbe g. Pirce stavi nato predlog, da bi oddajala družbina drevesnica mesto dosedanjih štirih drevesc svojim udom vsled slabih razmer le po tri. Razvila se je nato daljša debata o raznih stvareh, nakar se je ta predlog sprejel ter glavnemu odboru naložila še naloga, kako bi se razne pridobitvene zadruge na deželi združile v eno. Nato je predsednik zaključil ob 1/4 na 1. popoldne občni zbor.

— Kredito društvo Mestne hranilnice ljubljanske je imelo v petek 16. aprila v hranilnični posvetovalnici letošnji, to je VII. redni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil društveni predsednik g. Fran Ks. Stare. Za overovatelja zapisnika je imenoval g. Mačka, za skrutinatorja pa gg. Jos. Reholja in Eng. Franchettija. Iz poslovnega poročila za l. 1914 posnemamo, da društvo zaradi vojne svojega delovanja ni kar nič utesnilo; poslovalo je — prilagodivši se novim razmeram — v začetni smeri neovirano dalje ter doseglo tudi prav zadovoljiv končni uspeh. Vložni zapisnik izkazuje v prošlem opravljenem letu 964 poslovnih števil, vseh uradnih odpravkov pa je bilo 1238. O došlih vlogah in prošnjah ter o vseh važnih društvenih zadevah sploh se je odbor posvetoval v 20 sejah. Sklepe vsake odobrove seje so pretresali tudi še hranilnični odposlanci, ki so v ta namen imeli 19 sej. Prošnji za sprejem v društvo je došlo odboru 63, v katerih se je zahtevalo kreditov za 361.481 kron, razen tega je bilo rešiti še 25 prošelj za zvišanje kreditov za 81.420 K. Ugodilo se je 37 prošljem ter se jim dovolilo za 188.300 K novih kreditov, 19 članom pa so se krediti zvišali za 60.920 K. Ostale prošnje so bile večinoma zaradi tega zavrnjene, ker priglasci za prošni kredit niso ponudili zadostne varnosti. Število društvenih članov je znašalo koncem opravljenega leta 230 proti 211 koncem prejšnjega leta. Stanje meničnih posojil se je do konca leta 1914 znižalo od 576.340 K 81 v. na 388.246 K 98 v., nasprotno pa so se v tekočem računu izrabljeni krediti zvišali od 512.408 K 53 v. na 796.553 K 13 v. Vsota vseh izposojil je torej ob koncu leta 1914 znašala 1.184.800 K 11 v. proti 1.088.749 K 34 v. koncem 1913. Od denarne založbe Mestne hranilnice ljubljanske v znesku 1 milijon kron je društvo izkoristilo do konca l. 1914 983.394 K 91 v., za 70.927 K 83 v. več nego prejšnje leto. Ostalo v izposojilih naloženo glavnico tvorijo lastna društvena denarna sredstva in sicer vloge varnostnega zaklada, ki so 31. dec. 1914 znašale 145.115 K, ter društveni rezervni sklad, ki je do konca 1914 narastel s 50% deležem na dobičku l. 1914 na 47.415 K 43 v., to je na 32% varnostnega zaklada. Oba zaklada dajeta pokritja za 16,2% vseh izrabljenih kreditov. Obrestni prebitke l. 1914 znaša 15.678 K 10 v. čistega poslovnega

dobička je pa bilo 12.431 K 54 v. proti 10.466 K 56 v. prejšnjega leta. Skupni poslovni promet l. 1914 je znašal v 1361 postavkah 2.194.175 K 48 v. Knjigovodja g. Pretnar je k temu poročilu dodal še nekaj dopolnil. Izmed članov jih je 40 moralo pod orožje. Društvo je z dolžniki zaradi vojne postopalo prizanesljivo, vendar ni bilo preteklo leto nikakih izgub. Poročilo se je na predlog gosp. podpredsednika Franchettija vzel odobruje na znanje. V imenu računsko pregledovalne komisije je poročal g. Rajko Luckmann, da so društveni računi v popolnem redu in da je vknjižba društvenih poslov v vseh knjigah pregledna in brezhibna, zato sta se računski zaključek in bilanca društva za l. 1914 odobrila in se je podelila odveza društvenemu odboru in rač. pregledovalni komisiji. Pri nato se vršecih volitvah so bili zopet izvoljeni v odbor dosedanjji odborniki gg.: Avg. Agnola, Ivan Bonac, Alojzij Kunc, Josip Puch, Ivan Soklič in Anton Steiner. Ker sta namestnika odbornikov gg. Jelačin Ivan in Klemenc Franc pri volikah, sta bila izvoljena mesto njiju gg. Avgust Jagodič in Andrej Marčič. Pregledniki računov so gg. Josip Jakopič, Franc Kavčič in Rajko Luckmann (mesto g. K. A. Kregarja, ki je pri volikah), namestnik pa g. Franc Stupica. Pri raznoterostih je naznanil g. knjigovodja Pretnar, da so na predlanskem občnem zboru sprejmenjena pravila še pri ministrstvu in da se zaradi razširjenja društvenega poslovanja naprosi Mestno hranilnico za zvišanje zaloge za 200.000 K. Izrekla se je nato zahvala hranilničnemu vodstvu za dosedanjjo naklonjenost napram društvu, dr. Fr. Novaku pa kot pravnemu zastopniku, hranilničnemu uradništvu, zlasti vodji Kreditnega društva g. Pretnarju, predsedniku, podpredsedniku ter celokupnemu odboru, nakar je g. predsednik zaključil občni zbor. Pri odborovi seji, ki se je vršila takoj po občnem zboru, sta bila z vsklikom voljena g. Fran Ksaver Stare zopet za predsednika, za njegovega namestnika pa g. Engelbert Franchetti.

— Občni zbor »Kreditne zadruge«, reg. zadr. z omeji. zav. se je vršil v nedeljo 18. aprila ob 10. popoldne v steklenem salonu hotela »Lloyd«. Predsednik g. Jean Schrey je otvoril zborovanje ter pozdravil navzoče in konstatiral sklepčnost. Članov ima »Kreditna zadruga« 118. Zapisnik predloženega izrednega občnega zbora se po čitanju odobri. Poročilo o stanju sanacije »Glavne posojilnice«, ki ga je podal g. Iv. Mikuz, kaže, da znaša vsota vseh likvidiranih vlog 3.221.457 K 27 v., tedaj bo potrebovala »Kreditna zadruga« v dosegu tega cilja znesek 966.437 K 17 v. V pokritje tega zneska je zastavilo načelstvo proračun, ki obstoji iz različnih prostovoljnih prispevkov zadrugnikov »Glavne posojilnice«. Vsota vseh teh prostovoljnih prispevkov je dosegla skupni znesek 777.506 K 87 v., ostanek okroglo 200.000 K pa bo pokrila zadruga z izposojilom, katerega bo poiskala v ta namen. To posojilo bo zadruga vrnila po končanem konkurzu iz zneskov, katere bo izterjala na podlagi pridobljenih cesij. Podpisani prispevki niso prihajali v množini, kakor jih je pričakovalo načelstvo. Od skupne vsote okroglo 777.000 kron je bilo do 30. junija 1914 vplačano šele okroglo 117.000 kron. V načrtu določen termin za pričetek izplačevanja 30% kvote se je hitro bližal, načelstvo je bilo v veliki stiski, kako bo zadostilo dani obljubi ter pričelo z izplačevanjem dogovorjene kvote dne 1. julija 1914. Na c. kr. finančno ministrstvo vložena prošnja za brezobrestno posojilo je nerešena. V tej stiski se je obrnilo načelstvo na kranjski deželni odbor. Po posredovanju deželnega glavarja je deželni odbor kranjski prevzel garancijo za menični eskontni kredit pri Kranjski deželni banki za »Kreditno zadrugo« do najvišjega zneska pol milijona kron. Deželni odbor pa je zato tudi zahteval vrhovno nadzorstvo nad zadrugo. To nadzorstvo je deželni odbor izročil »Zadružni zvezi« v Ljubljani. Občni zbor je sprejel zahvalo, s katero se zahvaljuje deželnemu odboru, deželnemu glavarju dr. Iv. Šusteršiču in vsem drugim faktorjem, ki so pomagali k dosedanjemu uspehu sanacije »Glavne posojilnice«. Od vseh vlog »Glavne posojilnice«, kojih likvidirana vrednost je znašala 1. januarja 1911. 3.222.457 K 27 v. je »Kreditna zadruga« poravnala do 1. aprila 1915 2.448.537 K 73 v. Sprejel se je nato sledeči sklep: »Nanašajoč se na sklep občnega zbora z dne 24. junija 1914 glede prispevkov članov »Glavne posojilnice«, ki jim pristaja značaj javnih uradnikov, prevzema »Kreditna zadruga« jamstvo za to

da se tem članom »Glavne posojilnice« ne bo zgodila nobena škoda vsled članstva pri »Glavni posojilnici«, oziroma vsled neomejene zaveze in eksekucije po § 60. zadr. zak., a le pod pogojem, da plačajo določeni jim asanačni prispevek na roke »Kreditne zadruge« ali po nje nakazilu v roku, ki ga določi načelstvo »Kreditne zadruge«. S to odpustitvijo so ti člani javnega uradniškega značaja »Glavne posojilnice« oproščeni vsake daljine, iz naslova neomejene jamstva izvirajoče obveze.« »Kreditna zadruga« je imela dne 1. aprila skupaj 261.622 K 36 v. dolgov, temu nasproti pa razne terjatve in gotovino v znesku 270.028 K 81 v., tedaj je aktivna za okroglo 14.000 K. Od ogromne vsote 2.450.000 K je poravnano več kot tri četrtine vseh vlog, upati pa je, da se bo poravnala tudi še zadnja četrtina. — Podpre, oziroma darila v asanačjski fond so bile zelo pičle. Od 300 posojilnic in hranilnic se jih je odzvalo le 6. Pet iz Stajerskega in Koroškega je darovalo skupaj 231 K 3 v. Tržaška posojilnica sama pa je darovala 2000 K. Od kranjskih denarnih zavodov se ni odzval niti eden. — Revizijsko poročilo je izjavljalo, da so bile pregledane po merodajnih osebah vse knjige kar najatančneje in se je našlo vse v najlepšem redu. Nato se je izvolilo v načelstvo razen ostalih se gg.: D. Battelino, Iv. Mikuz, Ant. Rojina in dr. M. Rus, nanovo pa se gg.: Fr. Hajnrihar in Iv. Jelačin. Za namestnike so bili izvoljeni nanovo gg.: Iv. Oblak in Fr. Ks. Sajovic. V nadzorstvo je bil izvoljen dr. Viktor Sušnik. Ker ni bilo nobenih drugih predlogov je predsednik g. Jean Schrey zaključil občni zbor.

— Deželno pomožno društvo za bojne na pljučih na Kranjskem. Letošnji redni občni zbor se vrši v četrtek, dne 6. maja ob 6. zvečer v bibliotekni dvorani c. kr. deželne vlade. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo odbora, in sicer: a) generalnega tajnika; b) blagajnika. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Volitev dveh računskih preglednikov. 5. Samostojni predlogi društvnikov (glej § 15. društvenih pravil).

— Nezdruve sanitetne razmere v Spodnji Šiški. Tupatam izgleda v Šiški tako, kakor da bi bila hribovska vas. Sedaj na primer že par dni, in sicer ves dan, vozijo fekalije in gnojnice v znanih zaprtih vozovih na travnik, ki se nahaja za Keršičevo tovarno za vozove. Te fekalije so večinoma iz vojaških stranišč. Po hišah, ki so v bližini, je neznosen smrad. Sicer je bila navada, da so gnojnice vozili daleč iz mesta. Ravnotako nezdruvo in naravnost vabljivo za kužne bolezni je tudi, da se za Keršičevo tovarno odlagajo vsakovrstni odpadki, tudi živali, ki so poginile. Skrajni čas bi bil, da se temu na energičen način prav kmalu napravi konec, ker sicer bi znala v Spodnji Šiški nastati še kaka kužna bolezen.

— Več delavcev, kovačev, tesarjev in kamnarjev, ki stanujejo v Ljubljani in niso vojniki in tudi ne pridejo k črnovojniškem pregledovanju, dobi takoj delo. Plača za delavce 3 do 3 K 50 v. za profesioniste do 6 K. Prijave sprejemajo se v »Mestnem domu«, I. nadstropje, do 24. aprila tega leta.

— Obesil se je v gozdu Kričevo v občini Gozd pri Kamniku 30leten neznan mož. Dokumentov ni imel pri sebi.

— Hudobna šala. Neki posestnik iz Višnje gore se je pripeljal s petimi konji s Hrvatskega v Litijo. Ko se je od tod peljal domov, sta ga dva neznanca blizu grajščine Gobin ustavila. Eden ga je s palico udaril po hrbtu, drugi pa je odvezal konja in ga odpeljal. Napadenec se ni upal slediti napadalca, pač pa se je vrnil v Litijo in stvar tam ovdal. Odpeljane konja so dobili drugi dan prostega letati po poljih.

— Iz Vojnika pri Celju nam pišejo: V tukajšnji okolico pride boja do 1000 galiških beguncev. Stanovali bodo po hišah; bolje bi bilo, da bi se postavile za nje posebne barake. Obrtnikom in trgovcem bo živahnější promet prav dobro došel. Tudi na Dobro pride, kakor se sliši, več sto rekonvalescentov in boljših begunskih rodbin. Vlada misli vzeti v najem vsa stanovanja v topliških in zasebnih hišah za dobo pet mesecev. Kraj bo imel od tega vendar še nekaj zaslužka, na kako topliško sezono letos itak ni bilo mogoče misliti.

— Umril je včeraj v Gradcu tamkajšnji vseučiliški profesor filozofije dr. Stefan Witasek.

— Drgbene novice s Stajerskega. Iz Celja. Umril je v Gradcu tukajšnji trgovec Jožef Makesch. — Iz Celja. Zaprl so 18letnega bivšega trg. uslužbenca Ernesta Prislanja št. Pavla pri Preboldu. Prislan je bil od mobilizacije sem poštni sluga

Celju. To svojo službo je porabil za to, da je prav pridno kradel zavoje, ki so bili namenjeni vojakom. Oskrbel se je na ta način z urami, perili, čevlji in drugimi koristnimi rečmi. Nakradel je vsega toliko, da je poslal en del svojemu bratu Otonu v Sevnici, po katerem je naposled prišla ta grda tatvina na dan. — Iz Celja. V tukajšnji vojaški bolnišnici je umrl poddesetnik 87. pešpolka Al. Stuper iz St. Pavla pri Preboldu na ranah, katere je dobil v vojni. Truplo so prepeljali v St. Pavel. — Iz Celja. Na legarju je zbolel trenski praporščak dr. A. Veble in leži bolan v Vadvodih v Galiciji. — Iz Dramelj pri Celju. Neki hudobnež je posekal pri nadučiteljevem stanovanju trsje. — Iz Ptuja. Cene goveje živine rastejo skokoma tudi na tukajšnjem trgu. Na zadnjem sejmu je prodal neki kmet iz pragerske okolice vole, ki so tehtali nekaj nad 1400 kg za 3000 K.

O južni železnici se poroča, da bo njen deficit v letu 1914. znašal 10 do 12 milijonov.

Potrjena obsodba. Deželno sodišče v Trstu je potrdilo razsodbo prvega sodišča, s katero je bil vodja tržaških italijanskih socialnih demokratov državni poslanec in obč. svetnik Pittoni na tožbo policijskega predsednika Manussija obsojen na šest tednov zapora.

Justifikacija v Novem Kaštelu. V Novem Kaštelu v južni Dalmaciji so dne 10. t. m. javno justificirali duhovniškega trgovca Vasa Milišića, ki je kot vojak nagovarjal svoje tovariše k uporabi v neposlušnosti. Milišića so ustrelili.

Slučaj kolere v Zagrebu. V izolirnici v Zagrebu je umrl v soboto vojak 19. polka Melgyesz. Bakteriološka preiskava je dognala, da gre za kolero. Slučaj je nekoliko zagoneten, ker se je nahajal umrli vojak že dalj časa v Zagrebu in se zato ne ve, kje bi si bil bolezen nalezil, ker je mesto sicer kolere popolnoma prosto.

Vesti iz hrvatskih zemlj. Razpust občine Vis. Splitsko »Nase Jedinstvo« javlja, da je razpuščen občina Visa, a za upravitelja postavljen je vladin povjerenik Bakoš. — Radi loše svjedodbe — izlet iz Češke u Šibenik. Filip Jaroslav Tomin, od 15 g., iz Smichova; Josip Holecček, od 13 g., prvi učenik četvrtog, drugi trećeg razreda realke u Pribramu u Češkoj, dobili su na koncu poljeća lošu svjedodbu te, neznajući kako da žalost drugačijo zatome, dadoše se na zabavni izlet. Pobjegoše od kuće na 31. ožujka, te onda željeznicom od Pribrama na Trst, pa iz Trsta na Rieku, a onda parobrodom iz Rieke u Split, te željeznicom u Šibenik, a sve sa samih 30 K, koje su sobom poneli, u Šibenik stigli su dne 10. o. m. Cielo putovanje — kako kažu — obavili su bez ikakvih izprava. Redarstvo ih je odpravilo natrag u zavičaj. — Prve muslimanke — učiteljice. Javljaju iz Sarajeva: Prekjučer su proglašene dvie muslimanke u Sarajevu učiteljicama za samostalno vršenje učiteljske službenarodnim osnovnim školama u Bosni i Hercegovini, a to su Hasnihanuma Berberović i Behije-hanuma Ukšina-gić, namjestne učiteljice muslimanske ženske škole. To su prve muslimanske učiteljice, koje iza položena maturalnog ispita položile su za definitivne učiteljice. — Žena u vojnik. Iz Osieka: Danas 15. travnja bila je jedna žena kod doknadnog zapovjedništva 78. pukovnije, te je molila, da se ju primi u vojsku o hoće da svojim mužem podje na bojno polje. Veli, da je prilično izvježhana u baratanju oružjem i pripravnost da joj se odrezati kosu i obući se u uniformu, te uz svoga muža ponosno stupati puškom na ramenu. Naravno, da joj se želji udovoljiti nije moglo, to je plaćući ostavila pisarnu. — Pokušaj samoubojstva taoca. Javljaju iz Pazarića: Na 6. o. m. pokušao je da se ovdje u 11 i pol sati prije podne ubije taoc Ilija Babić rodom s Trebevića. Samoubojstvo je htio da izvede u času, kad se straža mienjala. Babić se bio pokrio jednom dekom, a onda si nožem zadao oko 18 uboda u prsa i truh, dalje dva uboda u vrat, jedan na lijevu, a jedan na desnu stranu. Bad je Babić bio u najboljem poslu, opazila je to straža i skočila je, da spasi nesretnika. Prenešen je u kasarnu, gdje su mu rane izprali i povezali ga. Zatim je Babić osobnim vlakom prevezen u vojnu tvrdjavnu bolnicu u Sarajevu. Kad su ga upirali, zašto je to učinio, odvratio je nesretnik: Radi toga, što nitko nije htio samnom govoriti.

V Sarajevu se bo vršil ta mesec proces proti 65 srednješolcem, ki so obtoženi tajnega združevanja.

Razpust srbskih gospodarskih zadrug v Bosni in Hercegovini. Graški listi poročajo, da je bosanska vlada razpustila vse v deželi se nahaja-

joče srbske kmečke gospodarske zadruge, ker njihovo delovanje ni v javnem interesu.

Svoj lastni morilec je naslov zenzacijske učinkovite drame v 3 dejanjih, ki se predvaja od danes naprej v kinematografu »Ideal«. Poleg tega je na sporedu še sijajna dvodejanska veseliga »Razbita punčka« z Albert Pauligom v glavni vlogi.

Povožen je bil na dolejniški pragi pri kilometru 2,12 črnovojnik Kunibert Steinlecher, ki je služboval v ljubljanskem vojaškem skladišču. Če je bil mož po nesreči povožen ali se je sam vlegel na relse, se ne da dognati.

Izgubila je včeraj neka deklica pet skupaj zloženih dvokronskih bankovcev, v Selenburgovi ulici, Fran Josipa cesti in Levstikovi ulici. Najditelj se prosi omenjen vsoti oddati v upravnishvo našega lista.

Zrebanje razredne loterije. (5. razred, 12. dan.) Po 5000 kron dobi- jo: 3832, 75.368, 116.739. Po 2000 K dobi: 12.228, 13.879, 19.870, 19.995, 26.184, 26.508, 29.170, 29.285, 29.925, 36.158, 37.324, 37.775, 40.849, 41.666, 42.467, 46.550, 48.327, 50.104, 58.127, 60.138, 67.142, 86.168, 86.505, 91.453, 100.727, 101.169, 119.003, 127.842, 145.216, 146.884, 154.244.

Književnost.

Zemljevid sredozemskega morja. Boji pri Dardanelah, dogodki v Adriji in v Črnem morju, nas spominjajo na različne zgodovinske znamenitosti. Posebno dober zemljevid je izšel v založbi G. Freytag & Berndt na Dunaju. Ta zemljevid velja 1 K 20 v, s pošto 1 K 30 v. Izveden je v šestih barvah in prikazuje vse vodovje sredozemskega, adrijskega in črnega morja, od Pariza in Dunaja na severu notri do sredi Egipta in drugih afriških dežela.

Razne stvari.

Brat ruskega carja. Veliki knez Mihael, ki je bil pred kratkim za svojo hrabrost odlikovan, je bil v boju na Kaloariji na vratu smrtno nevarno zadet.

Škofjski ordinarijat v Strassburgu je odredil, da je dovoljeno v katoliških cerkvah prirejati za vojaške protestantske božje službe in porabljati prižnice, orglje in zvonove.

Velika tatvina. V Milanu so vlomili tatovi v prodajalno juvelirja Pizzollia in odnesli dragocenosti vredne 400.000 lir. Zaprli so šest oseb, med njimi tudi enega izmed uslužbencev okradene firme.

Iz nevalne Amerike. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je ameriška vlada odredila, da se naj v ameriški mornariški akademiji v Annapolih ne poudčuje več nemščina, temveč poleg francoščine španski jezik.

Samomor ravnatelja Reuterjevega urada. Reuterjev urad naznanja smrt svojega ravnatelja barona Herberta de Reuter. Barona Reuterja so našli v nedeljo mrtvega v njegovi hiši pri Reigate. Zraven njega je ležal izstreljen revolver. Skoro ni dvoma, da se je baron Reuter ustrelil. Nenadna smrt njegove soproge, ki jo je zelo ljubil in ki je še ležala mrtva v stanovanju, ga je zelo vznemirilo.

Trgovski poklic in ženske. Berolinska zveza trgovskih nastavlencev nastopa proti sedanjemu naziranj, da je današnja doba ugodna za dekleta, ki na podlagi trgovske izobrazbe lahko dobe mesta. Pravi, da je dozdaj dovolj nezaposlenih deklet s trgovsko izobrazbo. In upanje v bodočnost tudi ni zelo veliko. Na nemškem bojišču je zdaj več nego tristoisoč trgovskih nastavlencev, ki gotovo zaslužijo, da pridejo po vojni na svoja prejšnja mesta. Celo berolinska zveza ženskih nastavlencev energično svari dekleta, na si ne izbirajo trgovskega poklica. Razen tega bo trgovina po vojni nekaj časa brezdomno pešala. Nezdruvo je torej, razmnoževati vrste teh delavskih sil.

Pametna beseda. V sedanjih vojnih časih, ko podpisujejo nekateri listi kar sistematično sovraštvo, stori človeku kar dobro, če sliši razborito besedo. Tako besedo je zapisal znameniti angleški pisatelj. V pismu, na nekega dunajskega prijatelja, ki so je priobčili nekateri listi, poudarja Shaw, da sicer v tej vojni stoji na strani svoje domovine, da pa bo po njegovem upanju po vojni konec vsemu nasprotstvu. Tako-le piše: »V svojem pismu ste rekli, da bo vsak Nemec tako dolgo sovražil Angleško, da bo uničena. Dva dni predno ste to pismo pisali, pa so nemški in angleški vojniki vzemirili svoje oficirje s tem, da so zapustili strelske järke in se med seboj pogovarjali, pušili in vprižarjali nogometne tekme. Leto dni po vojni, pojdete tudi vi v Pariz in potem v London in

našli boste tam polno prijateljev, ki bodo z Vami zajutrkovali in obedovali, a če bi se Vam takrat kak dunajski snažilec čevljev ponudil, da z Vami zajutrkuje, bi ga še policiji naznanili.

Nova prorokovanja o koncu vojne. »Journal d'Amiens« pripoveduje: Eden izmed naših priznanih slikarjev je imel kot model Bretonca močne telesne konstrukcije in strogo vojaškega obličja, ki mu je sedel za številne slike iz vojaškega življenja. Meseca julija preteklega leta, par tednov pred izbruhom vojne, je prišel Bretonec k slikarju ter zelo vznemirjen izjavil: »Vojna bo!« »Dobra šala,« je rekel slikar. »Ni to šala. Vojna izbruhne 2. avgusta.« »Tako? In kdaj bo končana?« »Dne 22. maja.« »Torej pridi 23. maja k meni.« »Ne gre.« »Zakaj?« »Ker bom v drugi polovici meseca novembra padel.« »Journal d'Amiens« dostavlja: Prvi del prorokovanja se je izpolnil. Vojna je izbruhnila dne 2. avgusta in slikarjev model je padel kot prostovoljec dne 27. novembra. Treba je še počakati na 22. maj. Žal, da prorok ni povedal leta. — Našel pa se je tudi v Zagrebu prorok. Ta se drži besed generala Hindenburga, ki je pred kratkim rekel, da moreta le logika in matematika določiti konec vojne. Hrvaški prorok si je napravil matematično shemo, iz katere se da na podlagi izkušenj iz preteklosti določiti bodočnost, in je natančno izračunal dan, ko mora biti mir med trojnim sporazumom in trojevo podpisani. Račun je sledeči: Velika vojna proti Napoleonu se je pričela leta 1813. ter končala leta 1814. Če te dve številki 1813 + 1814 seštejemo, dobimo 3627. Ta končna številka se razdeli v dva dela 36 in 27, in zdaj se ti dve številki zopet seštejeta in sicer 3 + 6 = 9 in 2 + 7 = 9. Ta rezultat je 9 in 9. V resnici je bil 9. dne v 9. mesecu (septembru) mir podpisan. Nadalje: Nemško-francoska vojna se je pričela leta 1870. ter se končala leta 1871. Če seštejemo ti dve številki 1870 + 1871, dobimo 3741. Če razdelimo to število na dve polovici, dobimo 37 in 41. Seštejemo zdaj 3 + 7 in 4 + 1, tedaj dobimo številko 10 in številko 5. In mir je bil v resnici 10. dne v 5. mesecu (maju) sklenjen. Zdaj smo dospeli k sedanjim vojni. Izbruhnila je leta 1914. in njen konec smemo pričakovati v letu 1915. 1914 + 1915 znaša 3829. Po danem vzorcu se ta številka razdeli v dva dela in dobimo 38 in 29. Če seštejemo zdaj 3 + 8 in 2 + 9, tedaj je rezultat 11 in 11; torej bo mir podpisan 11. novembra 1915. — Tako je vsaj izračunal zagrebški prorok.

Brzobjavna poročila.

Stürgkh pri cesarju.

Dunaj, 20. aprila. (Kor. urad.) Ministrski predsednik grof Stürgkh je bil včeraj dopoldne sprejet od cesarja v daljši avdijenci.

Z ruskega bojišča.

Pariz, 19. aprila. (Kor. urad.) Petrogradski poročevalec »Temps« poroča, da preprečuje kopnenje snega velike operacije na vzhodnem bojišču. Tudi brez tega dejstva bi se operacije ustavile, ker je treba dati četam odpočitka in jih nanovo razdeliti.

Turški uspehi ob kavkaški fronti. — Akcija pred Dardanelami. — »Manitou«.

Carigrad, 19. aprila. (Kor. urad.) Poročilo »Agence tel. Milli«: Glavni stan objavlja ta - le komunike: Boji, ki so se vršili tri do štiri dni na kavkaški fronti v okolici Myla v bližini meje, so se končali nam v prilog. Sovražnika smo ob meji pognali nazaj. Včeraj se je poskusila sovražna flotila torpedovk približati morski ožini Dardanel. Gotovo je, da sta bili dve sovražni torpedovki zadeti od našega ognja, nakar se je flotila umaknila. Neko lastno letalo je metalo povodom rekognosciranja nad Tenedosom z uspehom bombe na sovražne ladje in se je vrnilo kljub obstreljevanju nepoškodovano. Lastna torpedovka »Timur Hissar« je 17. aprila s polnim uspehom napadla angleški transportni parnik »Manitou«. Angleška admiraliteta priznava, da je 100 vojakov te transportne ladje utonilo. Po izvršenem napadu so angleške križarke in torpedni rušilci zasledovali našo torpedovko do Chiosa. Posadka »Timur Hissarja« je torpedovko razstrelila, da ne pride sovražniku v roke. Posadko je prebivalstvo Chiosa prijateljsko sprejelo. Na drugih frontah se ni zgodilo nič bistvenega.

Turška torpedovka »Demir Kapu« nasleda pri otoku Chios.

London, 19. aprila. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Chiosa: Od aliranih zasledovana turška torpedovka, ki je bila napadla transportno

ladjo »Manitou«, je nasleda na plitvino pri otoku Chios, kjer so posadko internirali. Torpedovka je majhna ladja 97 ton in ima ime »Demir Kapu«. Kakor poročajo častniki gubernatorja na Chiosu, se je posrečilo torpedovki nekako pred enim mesecem priti ponoči iz Dardanel. Čez dan se je torpedovka skrivala ob azijski obali in čakala na priložnost, da uniči kako transportno ladjo. Pred dvema dnevmoma je bila taka priložnost, ko se je prikazala angleška transportna ladja. Torpedovka se je približala parniku, ki se je bil od svoje eskorte nekoliko oddaljil in je brez uspeha izstrelil torpedo. Drugi torpedo je zadel in napravil resno škodo. Torpedovka se je morala odstraniti, ker so začeli dajati znamenja za pomoč in sta se približali dve križarki. Torpedovka je odplula v smeri proti Smirni in se je skrila v nekem majlem pristanišču, pozneje pa, ko je skušala odpluti na odprto morje, so jo našle tri križarke. V morski ožini so jo križarke dohitile in obstreljevale, ne da bi bil torpedni čoln poškodovan. Ko je posadka videla, da je vsak poskus, uiti brezuspešen, je zavozila čoln na obal in pometalna municijo in torpede v morje.

Bombardiranje St. Diéja.

Lyon, 19. aprila. (Kor. urad.) »Le Progrès« poroča: V četrtek je bil St. Dié iznova bombardiran. — Osem granat kalibra 9 cm je padlo v mesto. Večina pa ni eksplodirala. Bilo je samo škoda na materijalu.

Potopljen holandski parnik.

London, 19. aprila. (Kor. urad.) Neki ribiški čoln s kapitanom in posadko holandskega parnika »Olanda«, na potu iz Seahama v Rotterdam je dospel v Grimsbey. »Olanda« je zadela v nedeljo ob mino in se je potopila. Posadka se je rešila z vsem svojim imetjem v čolne in je popoldne srečala ribiški čoln.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Bolni Sanatorij Aflenzenaplnjnih

Zlata svetinja Berlin, Pariz, Rim itd. Najboljše kom. Čistilo za zobe Seydlin Dobro so povzroč. Izdeluje O. Seydl Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnja in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In ta je: Seydlin.

Velika izbira rokavic in raznovrstnih parfemov O. BRAČKO LJUBLJANA. DUNAJSKA CESTA 12.

Meteorološko poročilo. V tiskani pod morjem 300-2 Sreda 1. zračni tlak 736 mm

aprila	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19.	2. pop. 9. zv.	737-0	11-1	sl. jvzh.	oblačno
20.	7. zj.	736-0	10-0	sl. jvzh. brezvetr.	"

Srednja včerajšnja temperatura 10-1, norm. 10-4. Padavina v 24 urah mm 0-0.

Prodajalka

mešane stroke, že delj časa posluioča išče službe za takoj ali s 1. majem. Ponudbe pod »Prodajalka/982« na uprav. »Slov. Naroda«. 982

Sprejme se brivski pomočnik.

Plača ugodna. 1005
Janko Dolenc, Poljanska cesta 51.

ŠIVILJE

se sprejmejo pri 1007
A. Singer, Gradišče št. 7.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetje
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Spretni 1004

pokladalci litih cevi

se proti dobri plači sprejmejo takoj.
Ponudbe na inženirja G. Rumpel, Dunaj VIII, Alserstrasse.

Vajenec

iz dobre hiše, s potrebno šolsko izobrazbo, zdrav in močan, se takoj sprejme pri Francu Iglitsch, trgovcu z manufakturnim in specerijskim blagom v Ptuju. 1006

POZOR! POZOR!

Radi selitve prodam krasno, novo salonsko garnituro (ies mahagoni politiran) ter eno damsko pisalno mizo v orehovem lesu. 1003

Ogled od 2.—4. ure popoldne. — Naslov v upravn. »Slov. Naroda«.

Jabolčnik

čisto in snažno pretočen, prav sladek, z jamčeno naraven, najboljši vrste, prešan iz dobrih sladkih jabolk (mošanci) razpošilja po povzetju liter po 20—22 vinarjev od 100 litrov naprej 927

Juri Jos. Stelzer, trgovina z moštom Wetzelsdorf pri Gradcu.

Plačilno natakario

dobro izvežbano in energično, ter blagajničarko

z daljšo prakso sprejme takoj kavarna »Central« v Ljubljani. Pisnimim ponudbam, z natančnimi podatki o dosedanjem službovanju naj se priloži tudi slika.

Lokal

na prometnem prostoru v površini 35—40 m z pritlikinami se odda v najem. 1008

Pojasnila pri peku Avg. Jenko, Marije Terezije cesta št. 7 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne in sicer pritičje desno.

Proti prahajem, luskinam

in izpadanju las deluje najboljšo priznana Tanno-chinin tinktura na lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navedom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zeloga vseh preizkušenih zdravil, medic. ml, medicinal. vin, špocialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Roslova cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubli. mostu. 18
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, o. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Pristen dober
brinjevec
se dobi pri
L. SEBENIKU v Spod. SISKI.
Najboljša in najzdravejša
barva
za lase in brado

je dr. Dražica „MERIL“, ki daje
svim in pordečim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kile, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

Klobuke cilindre
in čepice
v najnovejših
fasonah in v veliki izbiri
pripravlja
IVAN SOKLIČ.
Velika zaloga najmodernejših slamičkov.
130. Priatel Panamskega ulice od 9 K do 50 K.

Najboljše
ogrške in kranjske salame
fine, sočne šunko (gnjat), kranjske klobase,
prohujeno meso, slanino s papiko,
najboljši pristni omeletski sir ter sladko
šajno surovo maslo priporoča trdka ::
J. Buzzolini
delikatosa trgovina
Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljate od najmanjše do največje
množine po najnižji ceni. 130

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
LJUBLJANA - KOPENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARJ. DR. FR. DERGANČ

Donašalec in pikolo
14 do 15 let star
se sprejmeta takoj za kavarno.
Kje, pove upravnistvo „Sloven-
skega Naroda.“ 989

J. Zamljen
čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
odstranjuje
kurja očesa
tekem desetih minut.
Garantira za uspeh.
Izdeluje najfinjša obuvala kakor
tudi prave gorske in telovadske
čevlje.

Suhegobe
(Herrenpilze) 980

Kupujemo.

Cenaj. ponudbe z navedenjem cene za
1 kg in vzorcem brez vrednosti na naslov
Vydrova tovarna živil,
Praga VIII. (na Češkem).

Poceni! Poceni!

Dokler traja še zaloga oddajam
prav lepe
slanike

100 komadov 11 kron, dalje

SIR, lepi hlebi

vlezano blago, hlebi po 12 do 16 kg
a kron 240 kg. Zunanja naročila se
izvršujejo točno po povzetju. Priporoča
se za cenjena naročila 963

A. Kušlan, Ljubljana.
Nikdo naj ne zamudi ugodne prilike.

Šelenburgova ulica št. 1 (nasproti Kazine).
Umetniške razglednice
izbrane reprodukcije prvih svetovnih umet-
nikov — nad 2000 najlepših vzorcev — se dobe
na drobno in debelo v prvi in edini specialni trgovini razglednic
in pisemskega papirja
MARIJA TIČAR,
LJUBLJANA.
Sv. Petra cesta št. 26. (nasproti hotela Tratnik).

Samo
2
dneva
v tednu.
Velikanska množina novih
OSTANKOV
blaga za obleke in perilo!
Ostanki se prodajajo vsake sredo in soboto v prvem
nadstropju pri podjetju
„HERMES“ Bratov Vokač v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5
(nasproti pošte). 979

Ivan Magdič
krojač prve vrste
Ljubljana, 282
v hotelu „pri Maliču“
(I. nadstropje)
(nasproti glavne pošte)
:: se priporoča. ::
Zaloga angleškega blaga.

Anton Bajec
umetni in trgovski vrtnar
naznanje št. p. n. občinstva, da se nahaja njegov 127
cvetlični salon
samo Pod Trančo št. 2.
polog Čevljarškega mostu.
Velika zaloga suhih vencev.
zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Zunanja naročila točno.
Vrtarija na Tržaški cesti št. 34.

Samo nekaj dni!
Več vrst različnih
zastorov
in
pogrinjal
se pod roko prodaja
za polovico vrednosti.
Pojasnila daje iz prijaznosti
Maček & Ko., Ljubljana
Franca Ježefa cesta št. 3.

Narodna tiskarna
v Ljubljani.
Telefon št. 85.
Se priporoča v izvršitev
vseh tiskarskih del, ka-
kor: časopisov, knjig, tis-
kovin za urade, hranilnice
in posojilnice, cenikov,
okrožnic, jedilnih listov,
mrtvaških listov itd. itd.
Telefon št. 85.

Hemoroidi
(zlata žila) podaljšek debelega črevesa in
njegovo obolenje. Trajna hitra ozdravitev
z dr. Rittfela hemoroidnim čepom. Cena
3 K 90 h brez nadaljnjih stroškov. Nobenih
carinskih nepravil. Grof S. piše „Vaši čepki
so mojo trdovratno bolezen v debelem čre-
vesu presenetljivo hitro ozdravili“. Po pov-
zetju pošilja samo 954
M. Wojacek, München, Paul Keysestr. 5.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na do-
živetje in smrt z manjšajočimi se
vplačili. 11

„SLAVIJA“
Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . .
Rezervni fond E 60,780.726-15. — Isplačane odškodnine in kapitalije E 129,935.304-25.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovanske-narodne upravo.
Vsa pojasnila daje:
čigar pisarne so v lasni ban-
čni hiši v Gosposki ulici št. 12.
Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah
Škode ceni takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Pozor! Sprejema tudi zavarovanja
proti vlomski tatvini pod zelo ugod-
nimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
2530 Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond okroglo 1,000.000 kron.
Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižico in na tekoči račun, ki niso
podvržene moratoriju ter jih obrest. od dne vloge po čistih
Vloge proti dvomesečni odpovedi se obrestujejo po 5%.
4 1 0 Kupuje in prodaja srečke, valute in vrednostne
2 2 0 papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.